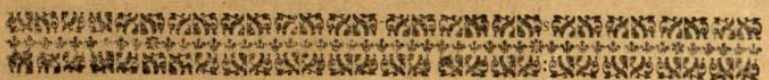

u. 29. vesp. In gloss. An. cam validissimis rationibus defendit, licet quæ ex est possit, quia cum in hoc capitulo corrigatur pena suspensio, quæ erat inducta in injuriam, id est, ut Archidiaconus interpretatur in d. c. Neminem, in ignominiam ordinatoris, ubi ordinator non fuit in aliqua culpa, & ordinatus dolo, & fraude confecto titulo ordinatore fecerit, consequens est, ut correctio pœnæ juris veteris non extendatur ad casum, in quo non militat ratio correctionis, id est, ubi nihil est, quod impeteret ordinanti, sed soli ordinato. Et hanc sententiam post Tridentinum Concilium, & in ipsius Concilii terminis sequitur, & rationibus à Decio desumptis tuetur Navar. cons. ult. de tempor. ordinan. Quod si ab ea recederemus, Concilium facile eluderetur, quia si nulla esset pœna suspensio in hujusmodi ordinatum, qui fraudem commisit, facile esset cuiquam confectis titulis absque vero titulo promovendi, & obtenta abolitione in foro conscientie illo impedimento in Ordinibus susceptis minuitur, quo pacto nulli ad sacros accedere possent absque titulo, & postea contra mentem Concilii cum ordinis dedecore menderent.

Non obstat quod Imola, & Abbas in d. c. Non liceat, contrarium sentiant; quia præterquam quod Imol. non satis clarè explicat quid sentiat, contra eos stand Anton. & Decius & firmiores rationes à Decio collectæ, qui omnibus Abb. rationibus præ se satisfaciunt.

Item non obstat, quod Imola reseretur de communi opinione in oppositum, ut illum citat Decius, ubi supra. Nam respondetur Imolan non affirmare in hoc articulo contrariam opinionem esse communem, sed tantum quod Doctores communitè sequuntur gloss. fin. d. c. 1. Non liceat, quæ articulum nostrum nec examinat, nec attingit. Imò gloss. potius facit pro hac opinione, dum ait per hoc cap. esse correctum, quod statutum erat in odium ordinatoris; quasi à contrario

sensu velit non esse correctâ jura vetera quoad pœnata, quæ non odium ordinanti, sed ordinati delictum respiciant, & ita glossæ, quam Doctores sequuntur, auctoritas ponderata huic nostræ opinioni favet, ut etiam videtur perpendisse Decius, qui insinuat opinionem Anton. de Butr. in illa gloss. esse fundatam; & postea ibi confirmando hanc opinionem, dicit opinionem glossæ esse communem. Quæ ratio validius confirmatur ex eo quod Sacri Canonæ præ oculis habebant ne in opprobrium Cleri mendicaret per plateas infelix Clericus, Turcrem. & alii in d. cap. Neminem nu. 1. & traditur in cap. Diaconi sunt 93. dist. & in cap. Postulasti supra de rescriptis, id autem inconveniens duobus modis vitatur; Primo statuendo pœnam suspensiois in promotum sine titulo; non enim erat in consideratione, quod mendicaret ex quo non habebat ordinis executionem, ut perpendit Decius in d. c. non liceat in fin. Secundo abrogata hac pœna, aliam ejus loco subiiciendo, ut scilicet menta Episcopalis ad eius alimenta teneretur, adeo semper providè occurrunt fit à sacris Canonibus huic periculo mendicandi cum totius Ordinis vituperio. Hoc autem absurdum remaneret in Clerico ordinante decipiente, si jura antiqua etiam quoad ipsum essent correctâ, & à Concilio Tridentino non innovata; quia ipse sine titulo ordinatus nec esset suspensus, nec à menta Episcopali alimenta petere posset, & ex consequenti ordinatus ad sacros, habens executionem officii cogere quæret eleemosinam, quod raturerit & S. Canonis, & Trident. Concilium sunt detestati. Die 27. Novembris 1610. S. Congregatio Concil. proposito supradicto dubio, omnium sententis consiliu hoc casu pœnam suspensiois ante Concilium non fuisse correctam, & hodiè à Trident. Conc. esse innovatam, & propterea hujusmodi Clericum, qui adhibito dolo, confectioe titulo ordinatore decepti, esse ipso jure suspensum, careque ordinum executione.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III. Episcopo & Cantori Tornacenn.

CAPUT XVIII.

Cum jamdudum: & infra. Verum quoniam ab R. Siclunn. Canonico, J. de Bitinia quædam objecta fuere, multitudo videlicet tam dignitatum, quam etiam præbendarum, ambitionis & avaritiæ vitium, cui nondum finem imponens, contra definitionis nostræ tenorem, & Lateranenn. statuta Concilii ad obtinendam Præposituram Siclunnenn. se ingerit & ingressit, & quoddam die intrusionis suæ ante confirmationem præsumpsit ministrare; sicut & post confirmationem cassatam. Mandamus, quatenus si inveneritis prædictum J. habere plures alias dignitates, atque præbendas; aut aliquid aliud præmissorum, quod ad cassationem ejus sufficiat, inveneritis esse verum; ei super jam dicta præpositura silentium imponatis, ad impetitione ipsius Siclunnenn. Ecclesiam abvolventes. Cum multa per patientiam tolerantur, quæ si deducta fuerint in iudicium, exigente justitia, non debeant tolerari.

SUMMARIUM.

- 1. Opponenti plura contra electum sufficit alterum probare quod ad cassationem sufficiat.
- 2. Dignitates plures obtinere absque dispensatione Apostolica intelligibilis est, & inhabilis ad beneficia obtinenda.
- 3. Intrusus est qui ingressit se administrationi ante confirmationem vel præter auctoritatem ejus, ad quem spectat, etiam si præcessit electio.
- 4. Administrationi se intrudere ante obtentam confirmationem, & rursi confirmationem cassatam paria sunt.
- 5. Cassatio deducit rem de esse ad non esse.
- 6. Confirmatus potest libere administrare, etiam si de viribus confirmationis in iudicio disceptatur.

- 7. Dummodo à confirmatione appellatam non fuerit aliud secus.
- 8. Probare sufficit unum ex pluribus copulativè in rescripto narratis vel in iudicio deductis, si quilibet per se sufficiat ad fundandam intentionem impetrantis vel ad victoriam causæ.
- 9. Nisi quis se astinerit ad omnia probanda, quod in dubio non presumitur.
- 10. Clausula non tenet adstringere volens ad omnia probando quid operetur.
- 11. Disceptatio tacita non inducitur ex simpliciter tolerantia Papæ in his quæ sunt contra jus.
- 12. Tolerantia Papæ non operatur ut paralis iustitiam possideat, sed

- 13. Præbendarum seu Beneficiorum simplicium pluralitas, an de jure communi sit prohibita necne, & num. seq. usque ad num. 31.
- 14. Et quid ex Concilio Tridentino num. 31. & seq. usque ad num. 46.
- 15. Canonici & Præbendati absque dispensatione quis potest esse in pluribus Ecclesiis etiam diversorum Episcopatum secundum opinionem Innocentii, & n. seq. & n. 32.
- 16. Intellectus hujus cap. & num. 31. & 32.
- 17. Beneficiorum simplicium pluralitas ante Concilium Tridentinum erat permissa ex generali consuetudine & n. 30.
- 18. Præbendas plures in titulum nemo potest habere, nisi habeat ab eo qui omnia potest, secundum opinionem Hoff. & num. 33.
- 19. Canonici de jure communi sunt adstricti ad personalem residentiam.
- 20. Præbenda singula requirit singulos actus & ministros.
- 21. Intellectus, c. De multa, i. fa. cod.
- 22. Dicitur una absolutio est, ut respectu unius determinabilis sit alterativè & respectu alterius copulativè.
- 23. Præbendatus non Canonici, vel Canonici non Præbendatus, an quis possit esse in pluribus Ecclesiis & num. seq. 34. & 41.
- 24. Canonici in una Ecclesia & Præbendatus in alia tenetur servare statuta Ecclesie, in qua est Canonici ibidem.
- 25. Avaritia notatur magis in pluralitate præbendarum quam Canonatuum.
- 26. Præbendarum stragata multitudo prohibita est & num. 33. & 35.
- 27. Beneficia plura personalem residentiam requiruntia sunt incompatibilia.
- 28. Beneficiorum pluralitas an sit tantum inhabita quoad pecuniam in foro antea, an verò etiam quoad pœnam in foro fori & num. 37.
- 29. Beneficia confecta non debent, nisi sufficientia ad congruam Clerici sustentationem.
- 30. Consuetudo generalis plura beneficia sine cura obtinendi absque dispensatione, an excuset à peccato.
- 31. Tridentinum auctoritas num. 24. c. 17. de beneficiorum pluralitate expenditur & num. seq. usque ad num. 38. & num. 57.
- 32. Beneficium unum tantum ex Concilio Tridentino regulariter est singulis conferendum etiam S. R. E. Cardinalibus & num. 60.
- 33. Canonici & Præbendati in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis, cum habent personalem residentiam requirunt, sunt incompatibiles.
- 34. Beneficium insufficienti obtinenti potest Ordinarius conferre secundum, sed non ultra duo, & n. 45. & 71.
- 35. Beneficium sufficienti obtinenti, nec in titulum, nec in commendam licet obtinere secundum.
- 36. Beneficia plura personalem residentiam requiruntia sunt hodiè incompatibilia, siue aliam requirant ratione cura animarum siue ratione servitii.

- 39. Beneficia incompatibilia propter residentiam ratione cura quæ sint.
- 40. Et quæ ratione servitii, num. 42.
- 41. Vicarius amovibilis indicat curam animarum esse per se Rectorem.
- 42. Parochialis accessoria unica non est incompatibilis cum alia Parochiali.
- 43. Beneficium sufficienti obtinenti non potest Ordinarius conferre secundum, etiam insufficienti.
- 44. Beneficium insufficienti obtinenti, an possit ab Ordinario conferri secundum, quod per se sit sufficienti & num. 55. & seqq.
- 45. Beneficia duo obtinenti non potest auctoritate ordinaria conferri tertium, etiam si omnia simul sint insufficientia & num. 71.
- 46. Dissensare an possit Episcopus super pluralitate beneficiorum simplicium.
- 47. Quid si beneficia existant in diversis Ecclesiis & n. 49.
- 48. Et quid si in eadem Ecclesia, num. 50.
- 49. Et quid post Concilium Tridentinum, & num. seq.
- 50. Beneficium sufficienti habenti si Ordinarius aliquid conferat, an collatio sit nulla, an verò ad ea pars sit sufficienti sessione secunda vacet primum ipso jure & num. seqq. & num. 56.
- 51. Conferatur, verbum qualiter sit accipiendum, & num. 54. & 70.
- 52. Vicarius qualiter admittit debet supplicat ones illas, quibus habens Parochialem vel simplex sufficienti perit sibi aliam Parochialem, vel aliam simplex.
- 53. Beneficium obtinens quod per se sufficit, presumitur moveri ad impetrationem secundi, ex amovibili & avertibili, sed non contra.
- 54. Canonatum & officium habenti in eadem Ecclesia quæ ex sanatione incompatibilia sunt, si Episcopus Canonatum alterius Ecclesie contulerit, an collatio secundi Canonatus sit verita necne & num. seqq. usque in fin.
- 55. Beneficia duo incompatibilia obtinens ante Concilium Lateranense habebat optionem alterum retinendi ex eadem Concilio debet servare secundo. Post Concilium vacabat primum & post Execrabilem, primum illud erat amittendum.
- 56. Intellectus, cap. Ordinarius, §. in conferendis de offic. Ordinari. lib. 6. & num. seqq. num. 67.
- 57. Collatio tertii beneficii incompatibilis de jure communi est nulla, & num. 64.
- 58. Et quid in tertio beneficio, quod etiam esset compatibile de jure, effectus est tamen incompatibilis ex Concilio Tridentino, vel ratione numeri, vel ratione servitii, ibid. & n. seqq. & n. 67. & seq.
- 59. Beneficia duo incompatibilia obtinens etiam ex dispensatione inhabilis est ad aliud simile assumendum, & numer. 66.
- 60. Beneficia duo compatibilia ex lege foundationis, non censentur incompatibilia respectu tertii.
- 61. Dissensatio ad duo incompatibilia nihil operatur respectu collationis tertii beneficii.
- 62. Collatio tertii beneficii incompatibilis vigore statuti non inducit vacationem aliorum incompatibilium.

Cum jam dudum Opponenti plura contra electum sufficit alterum probare quod ad cassationem sufficiat: Hoc dicit secundum Joan. Andr. vel specialiter secundum Abb. Cassatur electio illius, qui possidet plures dignitates, atque præbendas & idem si demerit aliquo vitio sic scripto. Dividitur secundum Hoff. in tres partes. Præmo positæ sex quæ opponuntur contra electum secundum definitionem questionis conditionalem. Tertiò antiprophoriam. Secunda ibi, *mundamps. Tertia ibi, Cum multa.*

Nota primò ibi, *Multitudo.* Obtinens plures dignitates, vel personatus esse intelligibilis & inhabilis ad beneficia obtinenda, ut hic & in cap. Ordinaris de officio ordinari. lib. 6. & in cap. Dubium, il. secunda supra de electione & in Extravag. Execrabilis, §. Qui verò deinceps, de præben. & hic vocant Imol. n. 7. & Abb. n. 2. Quod intellige nisi habeat dispensationem Apostolicam d. c. Datum verq. Injures, & c. De multa, §. Circa infra cod. secundum Bernar. hic in primis. Hoff. in primis in ver. Præbendarum, Joan. Andr. n. 2. Butr. n. 9. & Imol. n. 12.

Secundo nota ibi, *Die intrusionis jure.* Intrusum esse qui ingreditur sed administrationi ante confirmationem; & sic sine titulo vel præter auctoritatem ejus ad quem spectat, etiam si præcesserit electio quod notabilis secundum Abb. num. 4. post Butr. cod. num. & Imol. num. 6. Quippe nemo debet sibi honorem assumere, & c. & c. Qualiter supra de elect. & ex hoc quilibet redit se suspectum, l. Quæ omnia, ff. de Procur. & l. Si quemquam, cod. de Episc. & Cleric. secundum Holtent. hic n. 2. Qui proprie dicantur intrusuli, & quot sint illorum species dixi in c. Nisi cum prædem à n. 26. supra de renunc.

Tertiò nota ibi, si ut & post, paria esse administratione se intrudere ante obtentam confirmationem & post confirmationem cassatam. Et merito, quia cassatio hujusmodi dicitur rem de esse ad non esse; & perinde est, ac si confirmatio non præcessisset, l. Si pro parte, §. Verum, ff. de in rem verq. c. Cum accessisset supra de causis. Unde ex utroque vitio pariter qui rediit intelligibilis, ut hic patet & notant Holtent. n. 2. Butr. n. 5. & Imol. n. 8.

Quarto nota ibi, post confirmationem cassatam, argumentum optimum, quod post confirmationem, de cuius viribus in iudicio disceptatur, potest quis libere administrare. Quod efficaciter hic probatur per argumentum à contrario sensu. Nam cum textus dicat non licere se administrationi ingerere post confirmationem cassatam: e go à contrario prius quam cassata fuerit & sic etiam si de illa disceptetur in iudicio, bene licet se ingerere. Hoc tamen intelligunt & declarant Doctores ut locum habeat, quoad à confirmatione nos extitit appellatum; quia tunc in administrat & est in possessione, removeri non potest nisi per viam denunciationis, vel accusationis. Facti quod habetur in c. Constitutus supra de appellat. & in c. Accidens inf. de accusat. Secus si à confirmatione appellatum fuerit; quia tunc appellatio pendente administrare non debet, cum per eum confirmatio sit extincta. Ita declarat gloss. in c. Avaritia, §. in ver. Infirmatur, d. de h. lib. 6. dicens ita fuisse olim disputatum & terminatum Bononie, per leg. Reus, §. Eum contra quem ff. de maner. & honor. & sequuntur hic Petr. Anchar. in not. Imol. n. 8. & Joan. de Anan. n. 3.

Quinto nota ibi, *Plures alias Dignitates atque Præbendas,* 7

nec addidit sufficiens una cum primo, sed solum dixit sufficiens, & sic videtur intellexisse de alio, quod per se sufficit; cum præsertim agatur ad effectum inducendi privationem primi beneficii per affectuionem secundi. Unde in constituta sufficientia secundi beneficii conjungi non debent fructus insufficientes primi, quia in materia penali summe non coercantur, & quinquaginta & quinquaginta non sunt centum, ut notat Bart. in l. Fidejussor. in princip. ff. de solut. & dicit in cap. Insuante, n. 34. infra qui Cleric. vel vov. Et est communis theoria, quam pluribus exemplis exornat Alex. conf. 113. incip. Viso themate numer. 3. & seqq. lib. 5. Nec obstat si dicatur, Mens Concil. fuit; ut Clericus ex fructibus unius, vel alterius beneficii Ecclesiastici non habeat nisi honestam sustentationem; & quemadmodum non permittit, ut qui habet unum sufficiens, possit obtinere secundum etiam insufficientem, ut conclusum est in præced. quest. ita è converso non censetur permittisse, ut qui habet secundum sufficiens, possit illud retinere cum primo insufficienti, arg. c. Inferior, cum gloss. in ver. Hinc 2. dist. Id inquam non obstat, quia inter utrumque casum considero magnam esse rationem diversitatis: nam qui habet primum sufficiens, cum jam habeat congruam sustentationem, videtur moveri ad imperationem secundi ex avaritia, & ambitione, quæ sunt præcipue cause prohibitionis pluralitatis, ut hic patet, & notat Innoc. n. 3. vers. Quod enim. At qui habet primum non sufficiens, justè appetit secundum ad sui honestam sustentationem. Et quamvis ex accidenti contingat, ut secundum per se sufficiat: tamen appetendo illud non peccat, cum hoc faciat Concilii autoritate c. Qui peccat 24. q. 3. nec recipiendo secundum sufficiens debet incidere in penam privationis primi insufficientis; quia cum lex hoc permittat, quod legitime factum est nullam penam meretur, dicit text. in leg. Græchus, C. ad l. l. de adult. gloss. 1. in c. 2. de consuet. gloss. in cap. Nihil in verb. Etatis, de elect. Præterea si habens primum insufficientem non possit obtinere secundum sufficiens, oporteret eum expectare quousque vacaret aliquod beneficium insufficienti ad hoc, ut possit illud retinere cum primo, & ita posset contingere, ut per multos annos remaneret cum primo beneficio sine sufficienti sustentatione, prout accideret si per multum temporis non contingeret vacatio aliquis beneficii, nisi sufficientis: non enim illud posset obtinere abque eo, quod per affectuionem pacificam secundi incidere in penam privationis primi. Ad quod fortè animadvertentes Patres Concilii simpliciter voluerunt, ut habenti unum beneficium, quod non sufficeret ad congruam sustentationem posset conferri secundum sufficiens, nulla habita distinctione, an esset sufficiens per se solum, vel una cum primo. Quæ ratio non viget in eo, qui certus est de sua congrua sustentatione; & ideo non potest appetere secundum sine vitio ambitionis, vel avaritiæ. Insuper ponamus juxta consuetudinem loci, & conditionem personæ, congruam sustentationem esse ducatorum centum: si talis persona haberet beneficium ducatorum quinquaginta, abque dubio posset obtinere aliud beneficium ducatorum octoginta, cum neutrum per se consideratum sit sufficiens, neque hoc casu per affectuionem pacificam secundi perderet primum; alioquin remaneret sine congrua sustentatione contra mentem Concilii, & hoc planum. Si vero talis haberet beneficium ducatorum viginti, non posset obtinere aliud beneficium ducatorum centum, admittit opinione illa; quod habenti unum insufficientem non possit conferri secundum, quod per se solum sufficit. Atque ita talis ex Concil. possit autoritate ordinaria habere duo beneficia simplicia valoris centum, & triginta ducatorum, ut in primo casu: & tamen habere non possit ex Concil. duo beneficia simplicia valoris ducatorum centum, & viginti, ut in secundo casu. Dicamus ergò indistinctè habenti unum beneficium insufficientem posse aliud conferri ab Ordinario, sive secundum sit per se sufficiens, sive non, arg. c. Majorer, §. C. ceterum inf. de Bapt. Ecclesiæ contulerit, in collatio secundi Canoniciatus sit irrita, necne.

59 Ultimo Quæro, Si habenti in eadem Ecclesia Canoniciatus, & officium, quæ ex fundatione compatibilia sint, Episcopus Canoniciatus alterius Ecclesiæ.

60 Tertius in cap. Singula 89. dist. statuit singula beneficia esse singulis conferenda, & plerisque in locis improbat pluralitatem beneficiorum, ut hic, & in c. 1. per totam 2. c. qu. 1. in c. Quia in tantum, & c. Ad hæc supra eodem, & infra in c. Super inordinata cum multis similib. sed non deciditur, an collatio terti sit ipso jure nulla, necne, quemadmodum nullo jure irrita decernitur collatio secundi beneficii incompatibilis. Nam aut Concilium Lateranen. provixit habebat optionem alterutrum retinendi; c. Responde, & c. Præterea supra eodem. Ex Concilio Lateranen. relato in c. Omnia nonnulli, de Cleric. non resid. debebat privari secundo post Concil. Lat. vacabat primum ipso jure, ex c. De multa infra rod. At postea per Extravag. Execrabili, tenebatur primum verbo, & factio in manibus Ordinarii illicito dimittere; alioquin vacabat utrumque & provixus inhabilis efficiebatur ad Ordines, & be-

neficiis, ut ibi in §. Qui vero, prout hæc quatuor tempora distinctè recenset Cardin. conf. 3. circa elucidationem num. 4. & in d. c. Responde, & Abb. in d. c. Omnia nonnulli, Decretum Concil. Trid. c. 77. sess. 24. disponit ut ab Ordinario secundum beneficium eidem conferri possit, si primum non sit sufficiens, sed terti collationem non irritat; Decretum verb. c. 4. sess. 7. similiter non agit de nullitate collationis, sed solum de pena illorum, quia plura beneficia incompatibilia recipere, & simul retinere præsumperint. Solut text. in c. Ordinarii, §. In conferendis, de offic. Ordinari. lib. 6. decernit irritam collationem terti beneficii. Quomobrem solutio præsentis questionis pendebit ab inspectione, an d. §. In conferendis, quo irrita decernatur collatio terti beneficii incompatibilis, habeat locum in tertio beneficio, quod quamvis non esset incompatible de jure communi; tamen effectum est postea incompatible per supervenientem in Concilio dispositionem, sive ratione serviti juxta c. 17. sess. 54. sive ratione numeri, & in c. 17. ejusdem sess. Concilium prohibeat autoritate ordinaria conferri posse tertium beneficium obtinenti duo etiam insufficientia. Præmittendum est primo d. §. In conferendis, quidquid fecerint ibi Joan. Monach. sub n. 1. in fin. & Rebuff. in præxi tit. de dispensat. ratione astis, in verb. Quoad vixerit, ex identitate rationis procedere in omnibus beneficiis incompatibilibus de jure communi, licet loquatur in specie de obtinente duas dignitates, vel perfonatus: sive Ecclesiæ curam animarum habentes. Atque ita ex eo textu colligunt Gemin. in princ. & Franc. in 2. not. ubi notant habentem plura beneficia incompatibilia etiam virtute dispensationis centeri in habentem ad aliud beneficium accedendum, Petrus de Anchar. conf. 59. in publicis n. 1. circa num. v. Bene ponderandum, Vital. in Clem. Si plures n. 12. ubi reddit rationem, & n. 46. de præben. & Paris. conf. 74. Gratia n. 39. & 40. vol. 4. Itaque ex dispositione illius textus habenti duo beneficia quovis modo incompatibilia de jure communi non potest conferri tertium, & si conferatur, collatio est ipso jure nulla.

Præmittendum secundo, Canoniciatus & officium, de quibus agit, esse compatibilia ex fundatione quoad hoc tantum, ut possint ab eodem recipi, & retineri abque dispensatione Apostolica; secus autem respectu terti beneficii, quia lex fundationis non suffulit nisi primam speciem incompatibilitatis respectu serviti vel residentis; aliam vero speciem respectu numeri reliquit dispositioni Juris communis sui vigore, cum hæc duo Beneficia non sint invicem unita juxta caput super eo de præben. lib. 6. faciunt numerum 66 respectu terti & pariter incompatibilitatem à Jure inducunt, ut probatur ex doctrina Mart. relat. per Card. in Clem. si plures in 3. oppo. verbo quod voluit hic de præben. ubi ait: duo Beneficia incompatibilia habentur quidem loco unius, quoad hoc ut simul possint retinere contra Jus commune vigore dispensationis; sed comparando ista duo simul respectu terti: nihil operatur dispensatio; & consentiunt Gemin. & Francus, ut dictum est supra num. 64. est ergò locus Juri communi: unde & lex fundationis hoc casu tantum operatur, ut Canoniciatus & Officium: quæ aliis incompatibilia sunt, simul legitime retineri possint; sed non propterea tollit incompatibilitatem à Jure provenientem quoad alios effectus; quia cum sit contra Jus commune, est stricte interpretanda; & ut minus faveat Beneficiorum pluralitati quam fieri possit ut per Specul. tit. de dispensat. vers. Dicendum restat sub num. 20. vers. Præsertim cum indulgentia. Gemin. in cap. si cui conceditur col. 2. vers. Nec obstat de præben. lib. 6.

His præmissis, ad questionem breviter videtur respondendum: collationem secundi Canoniciatus esse ipso jure nullam, veluti factam habenti duo Beneficia incompatibilia per textum in d. c. Ordinarii, §. In conferendis de Offic. Ordinari. lib. 6. live enim Canoniciatus sit incompatibilis cum Officio de Jure communi; sive ex Decreto, c. 12. sess. 24. sive c. 17. ejusdem sess. ille textus vendicat tibi locum in quacumque specie incompatibilitatis, ut initio prohibivimus num. 64. in qua quidem incompatibilitate, quod attinet ad rem præsentem: nulla est habenda ratio fundationis, quia hæc nihil operatur respectu affectuionis terti; sed tantum respectu retentionis Canoniciatus & Officii, ut similiter patet ex Doctrina Cardinalis proxime relati.

Neque obstat quod d. §. In conferendis loquatur de incompatibilibus de Jure communi; non autem de hac nova specie incompatibilitatis à Concilio introducta respectu residentis vel numeri, quò quòd de hac Jus commune non cogitaverit; & quòd propterea jura de incompatibilitate loquentia ad hanc speciem non extendantur, ut in specie consultius Anchar. conf. 59. in publicis per tot.

Nam responderetur Ancharum fuisse consultius, an per collationem terti incompatibilis vigore statuti vacarent duo prima incompatibilia ipso jure per Clem. si plures de præben. & respondit non vacare, quia Jura inducentia vacatione a primi per adaptionem secundi incompatibilis; cum sint

penalis & correctoria Juris communis antiqui, non extendantur ad casum novum & improvisum de quo antiqua Jura non cogitant. At in casu præsentis non est questio an obtinens tertium incompatible, sit privatus ipso Jure Beneficiis antea obtentis; sed an obtinens duo incompatibilia, sit habilis ad tertium simile; atque ita in casu Anchar. tractatur de Jure quaesito amittendo; hic vero inhabilitate ad jus quaerendum, inter quæ Anchar. esse ibidem sub num. 5. expresse differentiam constituit ait, difficilius tolli jus in re quam jus ad rem; nec esse bonam consequentiam. Facio actum incompatibilem juri meo: ergò videor rei renuntiare; illud enim non est verum in jure quaesito, sed in jure quaerendo.

69 Rursus in casu Anchar. erat questio, an Jura antiqua de incompatibilitate loquentia extenderentur ad Beneficia incompatibilia ex statuto particulari in materia penali & correctoria Juris communis antiqui; at in casu præsentis quaeritur an jus antiquum disponens de incompatibilitate, habeat locum in Beneficiis incompatibilibus ex Generali Concilio in materia favorabili; & secundum Jus commune quod ubique improbat Beneficiorum pluralitatem & præter in cap. 1. de consuet. lib. 6. ubi omnes notant. Quomobrem, non mirum si dispositio d. §. In conferendis, procedat etiam in obtinente tertium incompatible ex Concilio. Atque ita post Concilium: quamvis obiter animadvertit Nicolaus Garz. in tractatu de Benef. parte undecimâ primâ numero 298. quidquid scripserit Navar. conf. 10. de præben.

His accedit quod Decretum cap. 4. sess. 7. ampliat dispensationem, cap. de multa infra eodem; & Jura omnia de incompatibilitate loquentia quamcumque speciem incompatibilitatis. Iteque Sacra Congregatio sepius respondit per adaptionem possessionis secundi Beneficii etiam insufficientia, vacare primum sufficiens ipso jure ex d. c. 4. & similiter vacare primum Canoniciatus, adepti pacificâ possessione secundi. Unde quemadmodum jura de incompatibilitate loquentia extenduntur à Concilio ad omnem speciem incompatibilitatis ad effectum inducendi vacationem propter omnium retentionem: ita dispositio d. §. In conferendis, debet censeri ampliata à Concilio ad novam incompatibilitatis speciem ad effectum irritandi collationem terti Beneficii; idque ex majoritate rationis, cum in primo

casu quo inducitur privatio, tollatur jus quaeritum; in secundo fiat inhabilitatio ad jus quaerendum & occurrit pluralitati Sacris Canonibus inimica, ut per A. char. in d. conf. 59. num. 5.

Potremò, videtur irrita collatio terti Beneficii etiam ex Decreto d. c. 17. sess. 24. quòd dum tribuit facultatem Ordinarii duo Beneficia ad summum conferendi: necessariò prohibet collationem terti & tacitè irritat si quid fecus factum fuerit, quia lex præsertim lata in Concilio Generali, quamvis simpliciter prohibeat: semper tamen intelligitur habere clausulam derogatiam & annullativam actus, ut notat Baldus per illum textum in lege: Non dubium in quarto notat. & Jason. post alios num. 17. cod. de Legibus.

Nec obstat quòd Concilium ibi similiter prohibeat collationem secundi, quòd primum est sufficiens; & tamen Sacra Congregatio sepius declaraverit collat. omnium secundi non esse irritam. Nam responderit idè obtinenti unum posse conferri secundum, quia unum obtinere non est contra Jus commune; idèque illud d. habens non censetur inhabilis ad aliud Beneficium etiam incompatible assequendum; & in hoc Concilio recipit declarationem à Jure communi; ita ut quamvis simpliciter prohibeat collationem secundi, hoc tamen intelligi debeat ad effectum utrumque rei endi, ut olim interpretata est Sacra Congregatio. At vero obtinere duo, est contra Jus commune; idèque plura obtinens tanquam transgressor Canonum, non est habilis ad aliud obtinendum abque dispensatione Pontificis; & ita in propriis terminis hanc rationem differentia assignat glossa in d. c. Ordinarii, §. In conferendis de Offic. Ordinari. lib. 6. atque hanc Sententiam passim fecit est Sacra Congregatio. Nam sepius in casibus contingentibus respondit, Episcopum habenti unum simplex Beneficium quod non sufficit ad ejus sustentationem: posse aliud simile conferre; sed non posse ultra duo abque dispensatione Sedis Apostolicæ: etiam si omnia simul ad illius sustentationem non sufficiant. Quod multò magis videtur habere locum hoc casu in quo adest incompatibilitas: non solum respectu numeri; sed etiam respectu serviti, cum tam Officium quam duo Canoniciatus personalem residentiam requirant ad præscriptum, c. 12. sess. 24.

DE PRÆBENDIS

ET DIGNITATIBUS

Idem Innocentius III. Archiepiscopo & Archidiacono Senonen.

CAPUT XIX.

Dilectus filius T. Canonicus Linconienn. proposuit, quod cum de mandato C. Papæ prædecessoris nostri Linconienn. Episcopus quamdam Præbendam assignavit eidem in Ecclesia Linconienn. quia Capitulum ipsum ad eamdem recipere contemnebat: & infra. Ad instantiam Rhemenn. Archiepiscopi, tunc Episcopi Prænestinn. Apostolicæ Sedis legati, & autoritate ipsius, talis inter eam & Episcopum & Canonicos Linconienn. compositio intercessit: quod ipso ab eis recepto in Canonicius, & concessio sibi stalli in Choro, & participatione qualibet divinarum, idem fructus præbendæ percipere non deberet, nisi loco proximo vacaturæ: & infra. Cum ergò dictum T. in Canonicius recipi, Canon. non abviet inlittur, & vacaturam expectare præbendam Latera. Conc. non sit dubium obviare: Nos factò ejusdem Legati illicito reprobato, quod est licitum approbantes; quia videtur indignum, ut receptus in Canonicius præbendæ beneficio defraudetur; Mandamus, quatenus dictos Episcopum & Canonicos, ut ei præbendam (cum se facultas obtulerit) non differant assignare, appellatione postposita compellatis: Facientes eidem portiones quotidianas, quæ sunt in Ecclesia memorata, sine diminutione qualibet assignari.

et in foro animæ; non autem quoad incurrandam penam privationis in foro iudiciali: nam hodie cum secundum beneficium simplex incompatibilis cum primo sufficienti ex dict. cap. 17. sequitur ut obtineat secundum, pendat primum ipso iure & per retentionem abortum licet privati utroque ex dict. cap. 4. quod extendit penam. De multa, ad beneficia qualitercumque incompatibilia, ut plene scripsi in præd. Decretal. in 1. not. num. 3. Atque ita prohibetur incompatibilitas non solum in foro animæ & quoad peccatum ut patet in d. c. 17. ibi, *scilicet non Deum desipientes* quod Cardin. fatetur, sed etiam in foro externo & quoad penam, quod Card. negat.

Quibus ita constitutis, iungendo iur. commune cum decretis Concilii & declarationibus sacre Congregationis, cum quaeritur an plura beneficia fiat hodie incompatibilia; pro solutione questionis sic distinguitur. Aut quaeritur de beneficiis personalium residentiam requirentibus, aut de aliis beneficiis talem residentiam non requirunt. Primo casu concluditur plura beneficia esse incompatibilia tam de iure communi ex unanimitate DD. sententia, ut dictum est sup. in septima opinione quam ex Conc. Trid. in d. c. 17. five huiusmodi residentiam requirant ratione curarum animarum, five ratione servitii. 39

Qua de re multæ declarationes fuerunt editæ à S. Congreg. Et primo ratione residentie propter curam animarum incompatibiles sunt duo Parochiales. Item Parochialis cum Baptismali & similiter beneficium cui iungendum sit onus coadiuvandi in cura animarum. Item ibi, qui habet Restoratorem, 40 curam exercet per Vicarium amovibilem, potest Parochialem obtinere; Si quidem amovibilitas indicat curam residere penes Rectorem, secus si cura exerceri solita esset per Vicarium perpetuum, ita ut eo renante Rector curam non possit exercere. Et cum fuisset quæritum, an casu quo cura unita est alicui Ecclesie ex altera dependenti, ita ut ei per Vicarium perpetuum deservitur, iuxta terminos c. *Extirpanda*, §. *Qui vero de præd.* retulit ratione curarum animarum incompatibiles talem Ecclesiam cum alia parochiali; responsum est negative, ut etiam per gloss. in c. *Sanctæ*, de *erat.* & *qualitas*, in verb. *Pendat*. Ratio residentie propter servitium ex Concilio infertur incompatibilitatis non solum in Parochialibus & Curatis sed etiam in beneficio Curato & Canonicali & in pluribus Canonicebus tam Cathedralium quam Collegiarum Ecclesiarum, cum personalium residentiam requirant propter servitium ut in c. 12. sess. 24. licet de iure communi hoc esset controversum, ut patet ex opinionibus supra relatis, tam ex Congregatione incompatibilitatis est præbenda Theologali erecta per unionem aliorum simplicium beneficiorum cum Parochiali vel Canonicali. Itemque dicendum de pluribus Monasteriis, seu Capellanis servitium personale, seu residentiam requirentibus propter Divini Officii celebrationem. Veritatem ex Congregatione servitium Ecclesie recipiente, pro quo non levatur Bulla nec ulla sit institutio, iure confirmatio, sed Presbiter tenentur solum ad Missas & Horas Canonicas desce & præmonitionis participant pro rata servitii circumscriptionis statuti, non est incompatibilis cum Parochiali vel Canonicali pluribus uti pluribus, habente onus celebrandi ternis hebdomadis iisdemque illam obtinens, ubi satisfecit dictis oneribus Missarum, potest interservire dictæ Ecclesie recipiente.

Secundo casu, id est cum beneficia personalium residentiam non requirunt; eo quod ius commune inducens residentiam in omnibus beneficiis secundum ea que leguntur & notantur in c. *Congruente* supra de *Clericis*, 103. *residentibus*, a rogatum fuerit ex generali consuetudine, ut notatum est supra in prima opinione 7. 17. iterum sic distinguitur. Aut primum beneficium est sufficienti ad congruam sustentationem Beneficiarii, & non potest haberi secundum ea d. c. 17. sess. 24. etiam si secundum sit insufficienti, quia Concilium permittit, ut possit conferri secundum in eo tantum casu in quo primum ad sustentationem non sufficit. Collatio tamen vacat primum ipso iure & per retentionem secundum cum primo vacat utroque ex c. 4. sess. 7. Quod amplius dispositionem, c. *De multa infra eod.* ad beneficia quomodolibet incompatibilia ratione sufficientie, de quo latius dicitur infra in 3. q. Aut primum est insufficienti & potest conferri secundum etiam si solum per se sufficiat ut fuit iterum d. c. 17. ibi *aliud simplex sufficienti*, non enim dicit sufficienti nisi cum primo, sed simpliciter sufficienti, quod tamen factus infra examinabitur in quarta questione. Sed ultra duo haberi non possunt ab Ordinario, licet omnia simul sint insufficientia ut scripsit S. Congreg. ead. tit. d. c. 17. sess. 24. n. 70. An autem collatio terti sit nulla, necne fuisse videbitur infra in ult. quæst. Ex hoc intelligitur de beneficiis in diversis Ecclesiis; nam si in eadem Ecclesia existant, erit aliter distinguendum, ut dicam in quæst. sequenti.

2. Quæro, an Episcopus super pluralitate Præbendarum vel beneficiorum simplicium possit dispensare.

De iure communi articulus est satis dubius: communiter

et in foro animæ; non autem quoad incurrandam penam privationis in foro iudiciali: nam hodie cum secundum beneficium simplex incompatibilis cum primo sufficienti ex dict. cap. 17. sequitur ut obtineat secundum, pendat primum ipso iure & per retentionem abortum licet privati utroque ex dict. cap. 4. quod extendit penam. De multa, ad beneficia qualitercumque incompatibilia, ut plene scripsi in præd. Decretal. in 1. not. num. 3. Atque ita prohibetur incompatibilitas non solum in foro animæ & quoad peccatum ut patet in d. c. 17. ibi, *scilicet non Deum desipientes* quod Cardin. fatetur, sed etiam in foro externo & quoad penam, quod Card. negat.

Quibus ita constitutis, iungendo iur. commune cum decretis Concilii & declarationibus sacre Congregationis, cum quaeritur an plura beneficia fiat hodie incompatibilia; pro solutione questionis sic distinguitur. Aut quaeritur de beneficiis personalium residentiam requirentibus, aut de aliis beneficiis talem residentiam non requirunt. Primo casu concluditur plura beneficia esse incompatibilia tam de iure communi ex unanimitate DD. sententia, ut dictum est sup. in septima opinione quam ex Conc. Trid. in d. c. 17. five huiusmodi residentiam requirant ratione curarum animarum, five ratione servitii. 39

Qua de re multæ declarationes fuerunt editæ à S. Congreg. Et primo ratione residentie propter curam animarum incompatibiles sunt duo Parochiales. Item Parochialis cum Baptismali & similiter beneficium cui iungendum sit onus coadiuvandi in cura animarum. Item ibi, qui habet Restoratorem, 40 curam exercet per Vicarium amovibilem, potest Parochialem obtinere; Si quidem amovibilitas indicat curam residere penes Rectorem, secus si cura exerceri solita esset per Vicarium perpetuum, ita ut eo renante Rector curam non possit exercere. Et cum fuisset quæritum, an casu quo cura unita est alicui Ecclesie ex altera dependenti, ita ut ei per Vicarium perpetuum deservitur, iuxta terminos c. *Extirpanda*, §. *Qui vero de præd.* retulit ratione curarum animarum incompatibiles talem Ecclesiam cum alia parochiali; responsum est negative, ut etiam per gloss. in c. *Sanctæ*, de *erat.* & *qualitas*, in verb. *Pendat*. Ratio residentie propter servitium ex Concilio infertur incompatibilitatis non solum in Parochialibus & Curatis sed etiam in beneficio Curato & Canonicali & in pluribus Canonicebus tam Cathedralium quam Collegiarum Ecclesiarum, cum personalium residentiam requirant propter servitium ut in c. 12. sess. 24. licet de iure communi hoc esset controversum, ut patet ex opinionibus supra relatis, tam ex Congregatione incompatibilitatis est præbenda Theologali erecta per unionem aliorum simplicium beneficiorum cum Parochiali vel Canonicali. Itemque dicendum de pluribus Monasteriis, seu Capellanis servitium personale, seu residentiam requirentibus propter Divini Officii celebrationem. Veritatem ex Congregatione servitium Ecclesie recipiente, pro quo non levatur Bulla nec ulla sit institutio, iure confirmatio, sed Presbiter tenentur solum ad Missas & Horas Canonicas desce & præmonitionis participant pro rata servitii circumscriptionis statuti, non est incompatibilis cum Parochiali vel Canonicali pluribus uti pluribus, habente onus celebrandi ternis hebdomadis iisdemque illam obtinens, ubi satisfecit dictis oneribus Missarum, potest interservire dictæ Ecclesie recipiente.

Secundo casu, id est cum beneficia personalium residentiam non requirunt; eo quod ius commune inducens residentiam in omnibus beneficiis secundum ea que leguntur & notantur in c. *Congruente* supra de *Clericis*, 103. *residentibus*, a rogatum fuerit ex generali consuetudine, ut notatum est supra in prima opinione 7. 17. iterum sic distinguitur. Aut primum beneficium est sufficienti ad congruam sustentationem Beneficiarii, & non potest haberi secundum ea d. c. 17. sess. 24. etiam si secundum sit insufficienti, quia Concilium permittit, ut possit conferri secundum in eo tantum casu in quo primum ad sustentationem non sufficit. Collatio tamen vacat primum ipso iure & per retentionem secundum cum primo vacat utroque ex c. 4. sess. 7. Quod amplius dispositionem, c. *De multa infra eod.* ad beneficia quomodolibet incompatibilia ratione sufficientie, de quo latius dicitur infra in 3. q. Aut primum est insufficienti & potest conferri secundum etiam si solum per se sufficiat ut fuit iterum d. c. 17. ibi *aliud simplex sufficienti*, non enim dicit sufficienti nisi cum primo, sed simpliciter sufficienti, quod tamen factus infra examinabitur in quarta questione. Sed ultra duo haberi non possunt ab Ordinario, licet omnia simul sint insufficientia ut scripsit S. Congreg. ead. tit. d. c. 17. sess. 24. n. 70. An autem collatio terti sit nulla, necne fuisse videbitur infra in ult. quæst. Ex hoc intelligitur de beneficiis in diversis Ecclesiis; nam si in eadem Ecclesia existant, erit aliter distinguendum, ut dicam in quæst. sequenti.

2. Quæro, an Episcopus super pluralitate Præbendarum vel beneficiorum simplicium possit dispensare.

De iure communi articulus est satis dubius: communiter

et in foro animæ; non autem quoad incurrandam penam privationis in foro iudiciali: nam hodie cum secundum beneficium simplex incompatibilis cum primo sufficienti ex dict. cap. 17. sequitur ut obtineat secundum, pendat primum ipso iure & per retentionem abortum licet privati utroque ex dict. cap. 4. quod extendit penam. De multa, ad beneficia qualitercumque incompatibilia, ut plene scripsi in præd. Decretal. in 1. not. num. 3. Atque ita prohibetur incompatibilitas non solum in foro animæ & quoad peccatum ut patet in d. c. 17. ibi, *scilicet non Deum desipientes* quod Cardin. fatetur, sed etiam in foro externo & quoad penam, quod Card. negat.

Quibus ita constitutis, iungendo iur. commune cum decretis Concilii & declarationibus sacre Congregationis, cum quaeritur an plura beneficia fiat hodie incompatibilia; pro solutione questionis sic distinguitur. Aut quaeritur de beneficiis personalium residentiam requirentibus, aut de aliis beneficiis talem residentiam non requirunt. Primo casu concluditur plura beneficia esse incompatibilia tam de iure communi ex unanimitate DD. sententia, ut dictum est sup. in septima opinione quam ex Conc. Trid. in d. c. 17. five huiusmodi residentiam requirant ratione curarum animarum, five ratione servitii. 39

Qua de re multæ declarationes fuerunt editæ à S. Congreg. Et primo ratione residentie propter curam animarum incompatibiles sunt duo Parochiales. Item Parochialis cum Baptismali & similiter beneficium cui iungendum sit onus coadiuvandi in cura animarum. Item ibi, qui habet Restoratorem, 40 curam exercet per Vicarium amovibilem, potest Parochialem obtinere; Si quidem amovibilitas indicat curam residere penes Rectorem, secus si cura exerceri solita esset per Vicarium perpetuum, ita ut eo renante Rector curam non possit exercere. Et cum fuisset quæritum, an casu quo cura unita est alicui Ecclesie ex altera dependenti, ita ut ei per Vicarium perpetuum deservitur, iuxta terminos c. *Extirpanda*, §. *Qui vero de præd.* retulit ratione curarum animarum incompatibiles talem Ecclesiam cum alia parochiali; responsum est negative, ut etiam per gloss. in c. *Sanctæ*, de *erat.* & *qualitas*, in verb. *Pendat*. Ratio residentie propter servitium ex Concilio infertur incompatibilitatis non solum in Parochialibus & Curatis sed etiam in beneficio Curato & Canonicali & in pluribus Canonicebus tam Cathedralium quam Collegiarum Ecclesiarum, cum personalium residentiam requirant propter servitium ut in c. 12. sess. 24. licet de iure communi hoc esset controversum, ut patet ex opinionibus supra relatis, tam ex Congregatione incompatibilitatis est præbenda Theologali erecta per unionem aliorum simplicium beneficiorum cum Parochiali vel Canonicali. Itemque dicendum de pluribus Monasteriis, seu Capellanis servitium personale, seu residentiam requirentibus propter Divini Officii celebrationem. Veritatem ex Congregatione servitium Ecclesie recipiente, pro quo non levatur Bulla nec ulla sit institutio, iure confirmatio, sed Presbiter tenentur solum ad Missas & Horas Canonicas desce & præmonitionis participant pro rata servitii circumscriptionis statuti, non est incompatibilis cum Parochiali vel Canonicali pluribus uti pluribus, habente onus celebrandi ternis hebdomadis iisdemque illam obtinens, ubi satisfecit dictis oneribus Missarum, potest interservire dictæ Ecclesie recipiente.

Secundo casu, id est cum beneficia personalium residentiam non requirunt; eo quod ius commune inducens residentiam in omnibus beneficiis secundum ea que leguntur & notantur in c. *Congruente* supra de *Clericis*, 103. *residentibus*, a rogatum fuerit ex generali consuetudine, ut notatum est supra in prima opinione 7. 17. iterum sic distinguitur. Aut primum beneficium est sufficienti ad congruam sustentationem Beneficiarii, & non potest haberi secundum ea d. c. 17. sess. 24. etiam si secundum sit insufficienti, quia Concilium permittit, ut possit conferri secundum in eo tantum casu in quo primum ad sustentationem non sufficit. Collatio tamen vacat primum ipso iure & per retentionem secundum cum primo vacat utroque ex c. 4. sess. 7. Quod amplius dispositionem, c. *De multa infra eod.* ad beneficia quomodolibet incompatibilia ratione sufficientie, de quo latius dicitur infra in 3. q. Aut primum est insufficienti & potest conferri secundum etiam si solum per se sufficiat ut fuit iterum d. c. 17. ibi *aliud simplex sufficienti*, non enim dicit sufficienti nisi cum primo, sed simpliciter sufficienti, quod tamen factus infra examinabitur in quarta questione. Sed ultra duo haberi non possunt ab Ordinario, licet omnia simul sint insufficientia ut scripsit S. Congreg. ead. tit. d. c. 17. sess. 24. n. 70. An autem collatio terti sit nulla, necne fuisse videbitur infra in ult. quæst. Ex hoc intelligitur de beneficiis in diversis Ecclesiis; nam si in eadem Ecclesia existant, erit aliter distinguendum, ut dicam in quæst. sequenti.

2. Quæro, an Episcopus super pluralitate Præbendarum vel beneficiorum simplicium possit dispensare.

De iure communi articulus est satis dubius: communiter

De Præbend. c. Cum iamdum.

Tamen Congregatio censuit posse conferri secundum sed habita pacifica possessione secundi vacare primum ipso iure; quia verba illa Concilii. *conferatur*, debent intelligi cum effectu, id est ad finem retinendi & per text. d. c. *Nonnulli de Clericis non resid.* ibi, *accip.* quod verbum in sensu passivo est simile verbo, *conferatur*, prout sentiant ibi Abb. & alii qui sumunt textum, quod plures Ecclesie ubi conferri non debeat & tamen ut ibi declarat Abb. & exteri, dispositio illius c. *Intellig.* ut illa simul retineat, sed debet altero privati, prout etiam probatur in d. c. *De multa*. Quod cum non procedat nisi in Curatis, fuit per Conc. ampliatum ad omnia beneficia sufficientia & cum Conc. sit ius novum & correctorium; satis est ut maxime operetur abique eo, quod amplius restringatur Ordinarii facultas & maxime sine utilitate cum satis sit quoad intentionem Conc. ut unus in effectu non possit retinere plura beneficia. Sed cum hoc fuisset decretum Congreg. parvè, fuit dictum referendum ad Sanctissimum an vellet de hoc agi in Congreg. generat. Sanctitas sua decret. Congreg. parvè probavit & noluit revocari in dubium in Congreg. generali, sed tantum in ea agi, quid quando habenti duo alia beneficia incompatibilia ex dispensatione Ordinarii conferret terti in collatio sit nulla.

4. Quæro, si quis habens simplex beneficium non sufficienti, acquirat ex collatione Episcopi aliud beneficium, quod per se solum sufficiat an ex decreto Conc. sess. 24. c. 17. possit utrumque retinere. An vero dicatur hæc beneficia incompatibilia, ita ut adepta pacifica possessione secundi primum vacet ipso iure, vel qui obtinet privandus sit per sententiam.

In Congregatione publica discussa latè materia ex septem Cardinalibus, tres nempe Per... Sanctorum Quatuor & Albanus tenuerunt posse utrumque retinere nec incompatibilia esse & minus vacare ipso iure aut eum qui obtinet, privandum esse altero, nec obstat Concilium, quia non prohibet, quin habenti unum insufficienti detur alterum; & Concilium ut patet ex proximo & verbis nihil voluit decidere nisi quod prius iure veteri & communi erat decidum; & sic voluit tantum restituere ius vetus, quo tamen beneficia non erant incompatibilia. Sed alii vifa est hæc opinio periculosa & primo, quia Concilium nihil novi induxisset. Secundo, quia verba Concilii loquuntur etiam de simpliciter, quod non erat iure veteri. Tertio, quia Concilium loquitur taxative unum uni tantum, &c. Ergo excludit & prohibet duo prout est nature taxative, *Jas. in l. 1. n. 47. de offic. ejus* Item de verbis, *licet conferri si non sufficiat*. Ergo si sufficiat non licebit. *Lut.* dixit esse incompatibilia non ut adepta possessione secundi vacet primum, sed iuxta gloss. in c. *Dudum* il. 2. de *elect.* ver. *Retinet*, ut scilicet cum peccato tenens non faciat fructus suos in conscientia & sit privandus prout ius commune vetus sanxit. Senonen. & Carala tenuerunt, primum non vacare, etiam si beneficium requirant residentiam sed per sententiam privandum esse ex c. *quia prohibet* utrumque simul retineri, quando aliud sufficiat & iure veteri erat quoque sic privandus, Abb. in c. *Congruente* in c. *not.* & in c. *Nulli nonnulli de Clericis non resid.* Alciatus autem admisso illo quod Concilium prohibet utrumque simul retineri, censuit primum vacare ipso iure; nam quando duo beneficia sunt incompatibilia adepta pacifica possessione secundi vacat ipso iure primum Abb. in c. *De multa de præben.* n. 10. & 16. que habent locum etiam in secundo beneficio simplici quod de iure non potest teneri cum primo. Clem. *Gratia de refer.* ubi post Innoc. Feder. de Sen. & alios in terminis hinc Barb. in gloss. in ver. *Benefic. col. 3. ver. Ego autem eligo opin. usque ad ver. Et in quantum ista gloss.* comprobatur per Card. conf. 3. *prop. fin. ver. Ardeat etiam resam.* ubi vult ut quando statutum est ut beneficium simplex non possit haberi cum alio beneficio simplici, tunc affectatione secundi beneficii vacet primum. Et ita quoque in terminis tenet Rebuff. in *praxi sua tit. de dispens. ratione etatis*, in ver. *Incompatibilia n. 6. juncto cum n. 1.* A Conc. autem satis clarè videtur statutum ut beneficii iam per se sufficienti non possit obtineri cum alio. Post à ex consensu omnium dictum fuit referendum ad Sanctissimum Convocata tota Congregat. Sanctissimus voluit de hac quæst. amplius agi in Congregat. suadendo omnibus ut denuò studerent & deliberarent. In Congregatione qui interfuerunt octo Cardinales; Sanctorum quatuor & Albanus vixerunt sentisse non esse incompatibilia ex Concilio; sed non vacare neque ipso iure, neque per privationem ante sententiam Lut. Senonen. Monral. Carala, Per... censuerunt non vacare ipso iure; sed bene sententiam privandum; quia Concilium pro incompatibilitate habet, sed solum esse hinc dubio respondendum, quod non vacet. Alciatus verbè censuit vacare ipso iure, ut alias in similibus Congregatio decidit & responsum est pluribus.

Tu verò considera; nam ut supra terigi num. 44. Concilium in d. c. 17. sess. 24. non disposuit simpliciter, ut habenti unum beneficium insufficienti ad honestam sustentationem possit conferri aliud, sed ut possit conferri aliud sufficienti;

Tamen Congregatio censuit posse conferri secundum sed habita pacifica possessione secundi vacare primum ipso iure; quia verba illa Concilii. *conferatur*, debent intelligi cum effectu, id est ad finem retinendi & per text. d. c. *Nonnulli de Clericis non resid.* ibi, *accip.* quod verbum in sensu passivo est simile verbo, *conferatur*, prout sentiant ibi Abb. & alii qui sumunt textum, quod plures Ecclesie ubi conferri non debeat & tamen ut ibi declarat Abb. & exteri, dispositio illius c. *Intellig.* ut illa simul retineat, sed debet altero privati, prout etiam probatur in d. c. *De multa*. Quod cum non procedat nisi in Curatis, fuit per Conc. ampliatum ad omnia beneficia sufficientia & cum Conc. sit ius novum & correctorium; satis est ut maxime operetur abique eo, quod amplius restringatur Ordinarii facultas & maxime sine utilitate cum satis sit quoad intentionem Conc. ut unus in effectu non possit retinere plura beneficia. Sed cum hoc fuisset decretum Congreg. parvè, fuit dictum referendum ad Sanctissimum an vellet de hoc agi in Congreg. generat. Sanctitas sua decret. Congreg. parvè probavit & noluit revocari in dubium in Congreg. generali, sed tantum in ea agi, quid quando habenti duo alia beneficia incompatibilia ex dispensatione Ordinarii conferret terti in collatio sit nulla.

4. Quæro, si quis habens simplex beneficium non sufficienti, acquirat ex collatione Episcopi aliud beneficium, quod per se solum sufficiat an ex decreto Conc. sess. 24. c. 17. possit utrumque retinere. An vero dicatur hæc beneficia incompatibilia, ita ut adepta pacifica possessione secundi primum vacet ipso iure, vel qui obtinet privandus sit per sententiam.

In Congregatione publica discussa latè materia ex septem Cardinalibus, tres nempe Per... Sanctorum Quatuor & Albanus tenuerunt posse utrumque retinere nec incompatibilia esse & minus vacare ipso iure aut eum qui obtinet, privandum esse altero, nec obstat Concilium, quia non prohibet, quin habenti unum insufficienti detur alterum; & Concilium ut patet ex proximo & verbis nihil voluit decidere nisi quod prius iure veteri & communi erat decidum; & sic voluit tantum restituere ius vetus, quo tamen beneficia non erant incompatibilia. Sed alii vifa est hæc opinio periculosa & primo, quia Concilium nihil novi induxisset. Secundo, quia verba Concilii loquuntur etiam de simpliciter, quod non erat iure veteri. Tertio, quia Concilium loquitur taxative unum uni tantum, &c. Ergo excludit & prohibet duo prout est nature taxative, *Jas. in l. 1. n. 47. de offic. ejus* Item de verbis, *licet conferri si non sufficiat*. Ergo si sufficiat non licebit. *Lut.* dixit esse incompatibilia non ut adepta possessione secundi vacet primum, sed iuxta gloss. in c. *Dudum* il. 2. de *elect.* ver. *Retinet*, ut scilicet cum peccato tenens non faciat fructus suos in conscientia & sit privandus prout ius commune vetus sanxit. Senonen. & Carala tenuerunt, primum non vacare, etiam si beneficium requirant residentiam sed per sententiam privandum esse ex c. *quia prohibet* utrumque simul retineri, quando aliud sufficiat & iure veteri erat quoque sic privandus, Abb. in c. *Congruente* in c. *not.* & in c. *Nulli nonnulli de Clericis non resid.* Alciatus autem admisso illo quod Concilium prohibet utrumque simul retineri, censuit primum vacare ipso iure; nam quando duo beneficia sunt incompatibilia adepta pacifica possessione secundi vacat ipso iure primum Abb. in c. *De multa de præben.* n. 10. & 16. que habent locum etiam in secundo beneficio simplici quod de iure non potest teneri cum primo. Clem. *Gratia de refer.* ubi post Innoc. Feder. de Sen. & alios in terminis hinc Barb. in gloss. in ver. *Benefic. col. 3. ver. Ego autem eligo opin. usque ad ver. Et in quantum ista gloss.* comprobatur per Card. conf. 3. *prop. fin. ver. Ardeat etiam resam.* ubi vult ut quando statutum est ut beneficium simplex non possit haberi cum alio beneficio simplici, tunc affectatione secundi beneficii vacet primum. Et ita quoque in terminis tenet Rebuff. in *praxi sua tit. de dispens. ratione etatis*, in ver. *Incompatibilia n. 6. juncto cum n. 1.* A Conc. autem satis clarè videtur statutum ut beneficii iam per se sufficienti non possit obtineri cum alio. Post à ex consensu omnium dictum fuit referendum ad Sanctissimum Convocata tota Congregat. Sanctissimus voluit de hac quæst. amplius agi in Congregat. suadendo omnibus ut denuò studerent & deliberarent. In Congregatione qui interfuerunt octo Cardinales; Sanctorum quatuor & Albanus vixerunt sentisse non esse incompatibilia ex Concilio; sed non vacare neque ipso iure, neque per privationem ante sententiam Lut. Senonen. Monral. Carala, Per... censuerunt non vacare ipso iure; sed bene sententiam privandum; quia Concilium pro incompatibilitate habet, sed solum esse hinc dubio respondendum, quod non vacet. Alciatus verbè censuit vacare ipso iure, ut alias in similibus Congregatio decidit & responsum est pluribus.

Tu verò considera; nam ut supra terigi num. 44. Concilium in d. c. 17. sess. 24. non disposuit simpliciter, ut habenti unum beneficium insufficienti ad honestam sustentationem possit conferri aliud, sed ut possit conferri aliud sufficienti;

SUMMARIUM.

- 1 **I**n Canonico recepto, quam cito facultas se obtulerit: praebanda debetur; & interim quotidianas distributiones habeat & num. 16. usque in finem.
- 2 Compositio super re spirituali fieri potest, sed non transactio.
- 3 Canonici receptio non vitatur ex infecta promissione futura praebandae.
- 4 Quod procedit si recipiatur ad intentionem, ut statim sit Canonicus; sed praebandam non habet, nisi cum vacaverit.
- 5 Secus si effectus tam receptionis quam promissionis differatur in tempore vacaturae.
- 6 Pactum idem diversis respectibus potest simul approbari & reprobari.
- 7 Canonico supernumerario debetur praebanda, cum se facultas obtulerit: non ex vi promissionis quae nulla est; sed ex vi receptionis & num. 14.
- 8 Canonici recipi potest sine beneficio seu praebanda.
- 9 Dummodo id fiat ex causa & non multi se recipiantur.
- 10 Nec interveniat pactum, ut receptus nihil participet.
- 11 Legatus de latere non potest contra Concilium dispensare.
- 12 Potest beneficium vacaturae reservare etiam pro certa persona; sed non dare jus ad vacaturam; & quae sit ratio diversitatis.
- 13 Praebanda vacans non Canonico numerario; sed ultra numerum recepto, conferri debet ubi praebanda sunt distincta.
- 14 Canonico supernumerario, vacante praebanda, extinguitur & numerarius efficitur & num. 18.
- 15 Secus in Monialibus supernumerariis.
- 16 **D**ilectus, ille primò. Recepto in Canonico quam cito facultas se obtulerit praebanda debetur & interim quotidianas distributiones habeat. Hoc dicit secundum Joannem Andream, cui consentiunt Butrius, Ancharus, Imola, Abbas & omnes praeter Cardinalem, qui ponderando litteram quae in fine dicit portiones & non distributiones; alter summam: videlicet, si recipitur quis in Canonico sub expectatione praebandae, adjecto quod interim nihil recipiat non tenet adjectio etiam autoritate legati facta, & ei providetur cum facultas se obtulerit & interim portiones quotidianas habeat. Primam tamen lectionem sequitur glossa, 3. & communiter Doctores, ut ipsius Card. fateatur. Decretalis quatuor continet secundum Holt. Primò scilicet mandatum Apostolicum. Secundo ibi, an instantiam, iustum & iniustum preceptum. Tertio ibi, Cum ergo; iusti precepti confirmationem & iniusti reprobandionem. Quarto ibi facientes Papalem subordinationem.
- 2 Nota primò ibi, compositio intercessit, valere compositionem super re spirituali & per hoc signa differentiam inter compositionem & transactionem: nam de spiritualibus strie non potest transigi. c. super eo, supra de transact. de tamen fieri potest amicabilem compositio superioris auctoritate, dummodo alias sit licita ut hic, & in c. Statimus, de transactio. & hic notat Butr. Imol. & Abb. omnes in primo notat. Facit textus in c. Nisi essent, ubi Abb. in 5. not. infra eod.
- 3 Secundo nota in vers. Cum ergo, receptionem in Canonico non vitari ex infecta promissione futura praebandae, quia cum aliud sit Canonica, aliud Praebanda & receptio & promissio sint duo actus separati, & distincti, quomodo sint simultanei, utilis ab inutili non inficitur, ut in regula Sexti Utile, & hic notat Butr. n. 5. Anchar. in 4. not. & Imol. n. 4.
- 4 Quod tamen procedit quando ea intentione quis recipitur ut statim sit Canonicus; sed praebandam non habet nisi cum vacaverit & ita contingit in casu huius Decretalis: nam cum conventum inter partes, ut receptus in Canonico illico haberet stallum in Choro & participationem divinarum quae ad Canoniam pertinent, sed praebandam non haberet, nisi loco proximo vacaturam. Et propterea Pontifex Etiam legati licitum scilicet receptionem approbat & factum illicitum, scilicet promissionem vacaturae, quae Lateranensi Concilio adversatur, reprobat. Secus vero si effectus tam receptionis, quam promissionis differatur in tempore vacaturae: tunc enim vitatur utramque, quia licet inspecta diversitate conceptionis verborum videantur duo actus, scilicet receptio & promissio, tamen inspecta unitate effectus, est unicus actus & individuus & idcirco ut videtur per inutile vitatur. Ita Innoc. hic n. 1. in vers. Proximo, cui consentiunt Holt. n. 5. in vers. Nisi loco proximo, Joan. Andr. n. 10. Butr. n. 11. & plerique alii & idem Butr. in c. Cum M. n. 32. vers. Quartus casus, ubi etiam Imol. n. 26. vers. Secus si constaret de mente, supra de Constit. Generaliter autem, an &

- 16 Canonici ultra numerum recepti, an habere debeant stallum in Choro, vocem in Capitulo, quotidianas distributiones & num. seqq. usque in finem.
- 17 Quid si super hoc extet consuetudo Ecclesiae. Et cessante consuetudine, quid in receptis voluntariè à Capitulo, num. 20.
- 18 Et quid in receptis de Mandato Papae, num. 25.
- 19 Consuetudo quae communiter est ubique, ut recepti ultra numerum non habeant iura Canonicalia nec distributiones quotidianas: valida est & observanda. Canonici expectantes dicit non possunt Beneficium & vacaturae Canonici in heredis. Ibidem.
- 20 Canonici ultra numerum ad limites installationis vocem consequuntur.
- 21 Numerus frangitur, si receptio ultra numerum fiat à Capitulo simpliciter; secus si cum adiectione ut receptus sit supernumerarius, num. 24.
- 22 Canonici ultra numerum recepti, potest esse Delegatus Papae. Item potest esse conservator post Bullam Gregorii XV. de Conservatoribus.
- 23 Canonici ultra numerum à Capitulo recepti, eo adiecto, ut sit supernumerarius: non consequitur, nisi jus quoddam preparatorum ad jus integrum obtinendum.
- 24 Numerus non frangitur, si Papa mandet quem recipi in Canonico ultra numerum simpliciter.
- 25 Clausula cum plenitudine Iuris Canonicalis, includit quotidianas distributiones.

quando Canonici ultra numerum recipi possint cum expectatione futurae praebandae & quibus casibus vitetur receptio aut promissio vacaturae, vel utrumque plene examinavi in praedicta Decretali. Cum M. in 57. usque in finem.

Tertio nota in eodem vers. Idem factum veluti sententiam, compositionem, donationem & alia huiusmodi posse diversis respectibus approbari & reprobari. Potest enim reprobari respectu modi, seu mediè & approbari respectu finis. Ad hoc cap. Reversus, infra de Testament. cum alia hic alleg. glossa in vers. Approbantes & per Holt. n. 7. Hic enim Pontifex improbat factum legati in quantum continet 7 promissionem vacaturae ex dispositione hominis, quia talis promissio damnatur à iure, ut in c. infra de concess. praeb. Sed quia receptio fit valida & Canonici non debet carere praebanda, ut hic & c. Relatum, supra eod. cum similibus. idem praecipit ut praebandam habeat cum se facultas obtulerit non ex dispositione hominis, quae nulla est, sed ex dispositione iuris surgentis ex receptione: & sic approbavit finem, scilicet consecutionem praebandae, sed reprobativè modum, scilicet mediante promissione: & ita non fuit sibi contrarius, ut hic bene per Butr. n. 7. & 14. & not. glossa in c. 2. in vers. Indirectè de concess. praeb. lib. 6. & Abb. in c. Cum M. n. 19. de Constit.

Quarto nota ibi, quod est licitum approbantes. Licet enim esse recipere aliquem in Can. sine beneficio seu praebanda ut hic est expressum secundum Innoc. n. 2. vers. Item hic habet Holt. n. 6. & Abb. n. 3. & est simile in cap. Dilectus infra eod. & in cap. Cum super de concess. praeb. Quamvis enim Canonici esse non possint sine spe & expectatione futurae praebandae ut in praedictis iuribus, & in cap. Si quis obsecravit v. quass. 3. tamen actualis praebanda non est de substantia Canoniciatus, ut hic & in c. Cum M. ibi, in Canonico receptum nullis praebandis assignatis eisdem supra de Constit. & illic notat Bald. n. 18. Abb. in 3. notat. & n. 16. vers. Hoc dictum Aretin. n. 6. & Ripa numer. 26. post Innoc. in c. fin. supra de Cleric. non resid.

Declara primò praedictam conclusionem ut procedat dummodo receptio in Canonico sine praebanda fiat ex causa pura ut receptus instituitur in minoribus & officis Ecclesiasticis & intervat prioribus & antiquis Canonice & Ecclesiae, c. Statimus de majoris. & ob id, alioquin superior ex officio cessabit; praesertim si multi sic fuerint recepti, arg. l. 1. §. In honorariis, l. 2. & 3. ff. de var. & extraordin. cognit. secundum Innoc. hic n. 2. vers. Saluto & Holt. n. 6. in eod. vers. & Abb. in d. cap. Cum M. in 3. notat. de constit. ubi ait, non multo debere sic recipi ne hinc tendat in dedecus Ecclesiae. Quot autem recipi possint & quibus portio in hoc haberi debeat ad numerum antiquorum Canoniorum, vide hic per Joan. Andr. n. 12. & Butr. eod. n. 10. Declara secundò eandem conclusionem, ut ultra numerum non habeat si receptio in Canonico fieret cum pacto ut receptus nec de Canonica, nec de Praebandis, nec de communibus

bus praevientibus quidquam perciperet; hoc enim esset simoniacum, ut ex hoc textu deducit glossa, d. c. Cum M. in verb. Nihil perciperent, Innoc. num. 5. & communiter Doctores supra de Constit. & est ex mente glossa, 1. hic. Facit Concilium Tridentinum sess. 24. c. 14. Fallit hoc si Papa vellet facere Canonico honorarium ut notat Holt. in c. v. n. 1. infra de Instur. dicens videtur corrigendam formam litterarum Apostolicarum, quibus mandatur quotidè ut aliquis recipiatur licet praebanda non vacet, nisi Papa velit facere Canonico honorarium secundum ea, quae notantur in c. Super inordinata infra eod. Subdit tamen: quidquid sentiamus, non possumus (scilicet corrigere) quia non debemus ponere eos in eorum. Ad quod vide quod de his Canonicebus & Dignitatibus honorariis & ventosis scripti post Bald. in c. Ad hac n. 27. supra eodem.

Quinto nota ibi, facta eisdem legati illi non reprobat. Legatum etiam de latere, prout erat ille Episcopus Praefectus, qui etiam erat Cardinalis non habere auctoritatem dispensandi contra Generale Concilium, ut hic probatur evidenter. Nam Papa reprobat factum legati tanquam illicitum, scilicet promissionem vacaturae praebandae & reddit rationem quia obvia Concilio Lateranensi & ita hic notat gl. penult. communiter recepta, quam tempè dicit esse tenendam Abb. n. 10. Hinc etiam colligit Legatum de latere, quamvis possit beneficium reservare, vacaturam etiam pro certa persona ut in c. Cum dilectus infra de Jura Parr. & in c. pen. de off. deleg. lib. 6. non tamen potest dare jus ad vacaturam ut hic est expressum. Et potest esse ratio diversitatis secundum Abb. hic n. 3. quia per reservationem nullum jus acquiritur perfonæ cum Legatus variare possit & alteri conferre beneficium sic reservatum, unde non probatur tanta occasio captandi mortem proximi. Sed si potest dari jus ad beneficium vacaturam, jus acquireretur perfonae, quae de facili mortem alterius desideraret, ut ejus beneficium consequeretur contra rationem expressam in c. Nulla de concess. praeb. & c. Detestanda & cap. Ne cantanda, eod. tit. lib. 6. Tu adde aliam rationem, quia promissio vacaturae resistit Generale Concilio ut in d. c. Nulla, contra quod legatus non dispensat, ut proxime dictum est. Reservatio vero nullam habet remissionem, quin potius est iuri consona, ut in d. cap. Cum dilectus.

Sextò nota ibi, cum se facultas obtulerit in Ecclesia, ubi sunt praebendae distinctae, praebendam vacantem non esse conferendam Canonico numerario, sed Canonico ultra numerum recepto: nam ipse supernumerarius vacante praebenda extinguitur & numerum antiquorum ingreditur: & cum jam referriatur de numero, non est inconveniens, imò iuri consentaneum, ut praebanda illi conferatur, ut hic & in c. Relatum supra eod. & in c. Cum super infra de concess. praeb. cum similibus. Neque hinc aperitur via ad vacaturam quia praebanda non debetur illi ex dispositione hominis quod à iure improbat & ita loquitur cap. Nulla de concess. praeb. ex dispositione iuris, sed ex vi receptionis & consecrationis, quam habet praebanda ad Canoniam, ut dixi supra in 3. notat. & in c. Cum M. n. 19. & 28. supra de Constit. & ita hic declarat Butr. n. 9. vers. Hae est in effectus de Imol. n. 16. vers. Sed advertit, contra Innoc. cuius dictum communiter damnant Doctores, ut Butr. testatur.

Contrarium in Monialibus censuit Sacra Congregatio Episcoporum & Regularium in negotiis praeposita. Hae namque non subrogantur in locum Monialium numerarum decedentis; sed semper remanent supernumerariae, ut dixi assignando rationem diversitatis in c. x. de instit.

Ultimò nota ibi fortiones quotidianas Canonico, auctoritate Apostolica ultra numerum recepto, deberi quotidianas distributiones absque ulla diminutione, ut hic videtur expressè & notat Butr. num. 8. sed quia textus secundum Card. non loquitur de distributionibus, sed de portionibus quotidianis; & articulus est admodum controversus, plenus examinabitur in questionibus sequentibus.

Revoco igitur in dubium, an Canonici ultra numerum recepti, habere debeant stallum in Choro, vocem in Capitulo & quotidianas distributiones.

Hae quæstio difficilis est & involuta ob multiples Doctorum opiniones quas recentent in c. Cum M. supra de Constit. Ant. de Butr. in not. quass. num. 66. Joan. de Imol. num. 28. & Abb. num. 29. in glossa ultra numerum.

Ego dicta aliorum perstringendo & opinionem quantum fieri poterit ad concordiam reducendo, exitum sic distinguendum: videlicet, aut super hoc viget consuetudo in Ecclesia & standum est consuetudini, ut firmat glossa in praedicta Decretali Cum M. in verbo Ultra numerum: quae in hac parte communiter recipitur; & hoc ad limites consuetudinibus, ut ibi per Imolam num. 28. vers. si tamen consuetudo Curiae. Unde si consuetudo habeat, ut Canonici ultra numerum recepti non habeant iura Canonicalia, talis consuetudo quae communiter est ubique, valida est & observanda, ut decidit Domini de Rota, decis. 445. incipienti Fagnani. in III. Lib. Decretal.

Nisi essent. si Legatus, alius &c. de praeb. in nov. ubi proposito dicitur an Canonici receptus cum expectatione futurae praebandae, censetur habere beneficium post proliam dispositionem in utramque partem num. 6. pro determinatione dicitur receptum ultra numerum, pro determinatione dicitur receptum ultra numerum, quia tales hodie de consuetudine & observantia universalis Ecclesiae; nec participant de quotidianis distributionibus & vocaturae Canoniam in verbis, nec perpetuo retinent illam Canoniam sine collatum; sed vacante praebenda distincta Canonicali infra numerum; & collata impetranti statim provitus consequitur novum Canoniacum infra numerum & primus esse definit, allegant Joannes de Lignano in hoc cap. Compositell. in d. c. Cum M. & in c. Capitulum de refer. & illam decisionem sequitur in eodem cap. Cum M. Imol. num. 28. vers. Tamen Domini de Rota. Felin. num. 23. vers. Limita tertio & idem in casu converso; tam si sit consuetudo infallandi Canonicos ultra numerum receptos, tunc ad limites installationis vocem consequuntur, ita ut si sint installati in Choro, habeant ea quae sunt Chori; si in Capitulo, ea quae sunt Capituli, ut tenent in d. c. Cum M. de Constit. Innoc. num. 4. & Compositell. num. 12. quos refert & sequitur ibi Ripa num. 187. Federic. de Sen. conf. 290. incipientes Quia in praesenti num. 5. vers. an isti recepti.

Aut non constat de consuetudine & tunc consuetudo duo membra. Primum est in receptis ultra numerum de voluntate propria Capituli. Secundum in receptis de Mandato Papae.

In primo membro subdistingue. Nam aut receptio ultra numerum sit à Capitulo simpliciter; & sic receptus habere debet stallum in Choro, vocem in Capitulo & quotidianas distributiones; & in hoc casu procedit opinio Innoc. in praedicta cap. Cum M. d. num. 4. vers. Si autem nulla esset consuetudo, tum quia ex quo receptus est ad jus Canonice, consequenter habere debet iura Canonicalia, ut plene per Ripam in d. c. Cum M. num. 186. & imputent sibi qui voluntarie elegerunt, ut per Butr. ibid. num. 66. Calder. & Imol. relatos ibi à Felino num. 23. tum quia per receptionem simpliciter factam ultra numerum, frangitur numerus, ut probatur in eadem Decretali Cum M. ibi in derogationem sua Constitutionis; & per consequens habere debet omnia iura Canonicalia & expectare praebendam, cum vacaverit, ut ibi per Abbatem num. 31. vers. Unde ad propositam quaestionem & Felin. num. 23. in primo limit. vers. Ubi autem receptus.

Et hinc fit ut talis possit esse Delegatus Papae ad praescriptum, c. Statutum de refer. lib. 6. secundum Guillelmum 22 de Monte Lauduno in Extravaganti Joannis XXII. Sed 22 Apostolica in glossa incipienti Cum integritate, Joan. Andr. & Gemini. in d. c. Statutum & Felin. in d. c. Cum M. num. 23. ex quo infero ut hodie possit etiam esse Conservator, stante Bulla Gregorii XV. de Conservatoribus, incipienti Sanctissimi; nam etiam de Jure communi Canonici Capitalaris non possit eligi Conservator, ut in c. fin. cum 23 ibi notatis de Offic. deleg. lib. 6. tamen licet post Gregorianam Constitutionem per quam fuit extenta dispositio d. c. fin. ad Canonicos Cathedralium Ecclesiarum iuxta terminos d. c. Statutum; aut receptio ultra numerum sit à Capitulo non simpliciter, sed eo adjecto ut receptus sit supernumerarius; & tunc non consequitur iura Canonicalia, quia Capitulum recipiendo cum tali adiectione seu protestatione, censetur noluisse numerum frangere, sed quoddam jus extraordinarium dare, unde sic receptus non habet jus integrum & ordinarium, sed tantummodo jus quoddam preparatorum ad jus integrum obtinendum, quod interim est inane & ventosum; & in hoc casu procedat opinio glossae ad quam quodam die fit remissio in d. c. Cum M. in verbo ultra numerum, de Constitution. ut ibi per Abbatem, numero 31. in fine. Felinus numero vigesimo tertio, vers. Secundo limita & Ripa num. 188.

In secundo membro principali, scilicet in recepto auctoritate Papae, similiter subdistingue. Nam aut Papa mandat quem recipi ultra numerum simpliciter; & sic receptus non consequitur iura Canonicalia, quia in dubio Papa non censetur voluisse numero derogare; sed potius ut d. cum est in praedicta membro, creare jus quoddam extraordinarium & praebendum ad jus integrum consequendum, iuxta textum in c. Dilectus infra eodem; atque ita ex tali receptionis numerus non frangitur secundum communem opinionem, Doctores in c. Pro illorum infra eodem: de qua testatur in dicto capite. Cum M. Abbas numero 32. & Felin. numero 23. in 2. limitat. & in hoc casu procedat decisio Rota supra citata numero 18. unde jus pinguis habet simpliciter receptus ultra numerum auctoritate Canonici quam Papae; nam receptus à Capitulo consequitur distributiones quotidianas & alia iura Canonicalia: quod non videmus servari in receptis de necessitate aut auctoritate Papali, ut inquit Joan. et Andreas hic num. 7. & sic ratio

diverſitatis, quia magis ſubvenitur Capitulo recipienti ultra numerum ex neceſſitate quam ex nuda voluntate, ut in cap. ab arbitris & ibi gloſſa finalis de Offic. Deleg. lib. 6. &c. notant in d. cap. Cum M. Joan. Andr. num. 41. Butr. num. 65. verſ. ſi eſt receptus auctoritate, Imol. num. 28. Verum Calder. ibi tenet iſtdiſtincte receptum ultra numerum de Mandato Superioris, etiam ſimphoiter conſequi debere jura omnia Canonica; & ſic vocem de diſtributione quotidianaſque adhaerent ibi Joannes de Imola, num. 28. verſ. de jure mihi placet & Dec. num. 135. verſ. Et ſupra diſta & perpendit Ripa num. 189. pro qua opinione videtur textus expreſſus in hoc capite, ubi receptio ultra numerum fuit facta ſimphoiter de Mandato Papae; & tamen deceditur ut receptus habere debeat quotidianaſque diſtributiones, ut per Butr. num. 8.

Aut Papa ſcribit ut aliquis recipiatur ultra numerum 26 non ſimphoiter; ſed cum plenitudine juris Canonicaliſque & hoc caſu receptus abique dubio obtinere debet vocem in electionibus, diſtributionibus quotidianaſque & alia jura quae competunt Canoniciſque numerariſque ſecundum Anton. de Butr. in c. Pro illorum ad finem infra eodem quem ſequitur Abb. in diſto cap. Cum M. num. 22. verſ. ſi verſ. ad Mandatum Papae & Felin. d. n. 23. verſ. Limita ſecundo. Et in ſpecie quod verba cum plenitudine juris Canonicaliſque includant quotidianaſque diſtributiones, eſt textus expreſſus in c. fin. §. In illis verſ. de conſeſſione prebendarum, libro 6. ubi hoc tenet Gemin. in princ. adſciciens tales non comprehendunt in ſtatu de Canoniciſque loquente; & cum ſequitur Felin. loco citato.

DE PRÆBENDIS

ET DIGNITATIBUS.

Idem Innocentius III.

CAPUT XXI.

Niſi eſſent viri providi & honeſti, tam qui ordinationem fecerunt, quam illi circa quos eſt facta ordinatione Eccleſia veſtra, ſuper negotio Prioratûs, ordinationem illam valde ſuſpectam propter exempli perniciem haberemus. Quod ergo poſt concertationem diutinam ordinatum eſt circa unum de duobus electis, ut ipſe habeat Prioratum, hoc ex juſtificatione delegata, ſecundum juſtitiam videtur eſſe ſtatutum, quod autem ordinatum eſt circa reliquum, ut ipſe viginti libras de redditibus Capituli, & quadraginta de proventibus Prioratûs percipiat annuatim, hoc ſecundum providentiam intelligitur eſſe præceptum ex arbitraria poteſtate, cum in delegatos fuerit compromiſſum, qui auctoritatem ſibi retinendo commiſſam, ſe pro bono pacis & utilitatis hoc ordinale fatentur. Quia igitur hæc ordinatio ab omnibus eſt recepta, poſſuntque licite Prior & Capitulum de proventibus ſuis propter cauſas prædictas, non quidem ex pactione partium, ſed ex juſſione judicium provisionem hujusmodi exhibere, Nos eam hoc adhibito moderamine toleramus, ut ad præſtationem quadraginta librarum non dignitas Prioratûs, ſed perſona Prioris maneat onerata, ne forte circa proventus aliqua videatur facta ſectio Prioratus; ita quod ipſo Priore defuncto, ſucceſſor ipſius ad præſtationem quadraginta librarum minime teneatur.

SUMMARIUM.

- 1 Penſionem annuam poteſt Juxta Commiſſarius pro bono pacis uni ex duobus electis aſſignare & alterum conſervare.
- 2 Factum ab honeſta & provida perſona, licet aliis videatur de genere malorum, non præſumitur factum illicitè.
- 3 Compoſitio ſuper jure Beneficii præſumitur ſimoniacæ, niſi facta fuerit auctoritate Superioris.
- 4 Compoſitio amicitiaſque ſuper Spiritualibus valida eſt, licet tranſactio ſtricta non valeat & num. 42.
- 5 Operæ tamen ut compoſitio capiat initium ab auctoritate Superioris & non à pactione partium.
- 6 Arbitratoris pronuntiatio pro bono pacis poſſunt excedere limites Juris. Sed Judicet contra Jus pronuntiare non poſſunt & num. 41.
- 7 Beneficium, quantum ad ipſius ſubſtantiam non eſt vivibile; nec quantum ad fructus, quando diviſio eſt realis ſeu perpetua & num. 43.
- 8 Penſio ſuper fructibus Beneficii de conſenſu Beneficiarii, auctoritate Superioris impoſita extinguitur, morituo ipſo Beneficiario vel Beneficium dimittente & num. 23.
- 9 Quod ſi renuntiet & poſtea eligatur, præſumitur fraus, niſi probetur bona fides & num. 11. & 12.
- 10 Renuntiaſſe non videtur, qui ſtatim iterum eſt aſſumptus.
- 11 Renuntiaſſe præſumitur factum in fraudem penſionarii, ſi Beneficium conſanguineo renuntians conſeratur.

- 14 Episcopus an poſſit auctoritate ordinariſque penſiones imponere ſuper proventibus Beneficiorum ſuae Diocæſis, late diſcutitur & num. ſeqq. uſque in finem.
- 15 Sine juſta cauſa non poteſt & num. 17.
- 16 Nec ſine conſenſu titularis num. 22.
- 17 Nec quando Beneficium conſertur cum pacto ſolvendi penſionem, num. 18.
- 18 Nec quando fructus Parochialis non excedunt ducatos centum, num. 25.
- 19 Nec quando penſio excedit modicitatem fructuum, num. 27.
- 16 Papa poteſt penſionem imponere, nullis cauſis expreſſis.
- 18 Episcopus in collatione Beneficii convenire non poteſt ut penſio ſolvatur ſibi vel alteri & num. 53.
- 19 Conditio omnis qua Jure non ineſt, adſcicta collatione Beneficii eſſicit eam ſimoniacæ.
- 20 Reſignatio Beneficii cum reſervatione penſionis non poteſt fieri coram Episcopo.
- 21 Simoniacæ eſt pactione inter partes ſine Judice, ut una pars cedat liti & recipiat penſionem ab altera, ſi pars cedens habeat jus in cauſa, aliis ſectis.
- 22 Dignitatis jura Præſtato irrequiſito, Episcopus dimittere non poteſt.
- 23 Penſio ſuper fructibus Beneficii vacantis non poteſt ab Episcopo reſervari & num. 52.
- 24 Eccleſiâ vacante, illius fructus diminiſque poſſunt.

- 26 Penſio ſuper Beneficio de jure impoſiti non poteſt, niſi ſuperſit redditus ſufficientes ad ſuſtentionem Rectoris.
- 27 Papa non ſolet reſervare penſionem ultra tertiam vel dimidiam fractionem.
- 28 Episcopus an poſſit imponere penſionem duraturam ad vitam gravati & num. ſiqq.
- 29 Toleramus, verum inducit tacitam diſpenſationem ſuper ſectio aliis illicito & num. 31.
- 30 Compoſitio ſuper jure Beneficii poteſt fieri à Rectore in præjudicium ſui ipſius, etiam ſine conſenſu Superioris. Episcopus autem Beneficium conſertur, ſi aliquid ſubtrahat de fructibus illius in pios uſus expendendum; non eſt illicitum, num. 31. verſ. Tertio ad idem.
- 32 Episcopus an poſſit imponere penſionem ad vitam penſionarii, ita ut ſit tranſmiſſibilis ad ſucceſſorem in Beneficio & num. ſeqq. uſque in finem.
- 33 Conſenſus Eccleſiæ impoſitus ex cauſa tranſactionis, ſine auctoritate Episcopi non excidit vitam ejus qui ſolvit.
- 34 Præbenda dua ex una poſſunt conſtitui, ſi rationabilis cauſa ſubſit.
- 35 Penſio impoſita ab Episcopo pro perſona ſibi benevoſa, eſt ſimoniacæ & conſidentialis ex Bulla Pii V.
- 37 Episcopus poteſt reſervare penſionem per modum quantitatis, non autem per modum quotæ.
- 38 Sed contra.
- 39 Episcopus pro bono pacis & ex cauſa concordia poteſt imponere penſiones tranſmiſſibiles ad ſucceſſores in Beneficio.
- 40 Contrarium.
- 43 Beneficium ſcinditur per impoſitionem penſionis realis ſeu perpetuaſque.
- 44 Beneficii ſectio de Jure eſt prohibita; & in hoc non diſpenſat Episcopus etiam ex magna cauſa.

- 46 Penſionem novam Eccleſiæ impoſiti vel veterem auctoriſque prohibet Concilium Lateranenſe contra quod Episcopus non diſpenſat.
- 47 Beneficia Eccleſiaſtica ſine dimiſſione ſunt conferenda & num. 49.
- 48 Intellectus, capite Extirpanda, §. Qui verſ. de præbendis.
- 50 Eccleſia non poteſt conſtituiſque conſuetudinis auctoritate Episcopi. Declaratur num. 64.
- 51 Penſio perpetua facit Eccleſiam conſuetudinariam.
- 52 Beneficiatus conſentendo reſervationi penſionis auctoritate Episcopi obligat ſucceſſorem.
- 54 Penſio non poteſt impoſiti ab Episcopo in actu collationis Beneficii.
- 55 Et conſenſus titularis eſt ſimoniacus.
- 56 Alienatio rerum Eccleſiæ, etiam cum cauſa Episcopi eſt prohibita.
- 57 Penſionis impoſitio eſt alienatio ſeu donatio rerum Eccleſiæ.
- 58 Penſionarius habet hiſtoriam ſpecielem ſuper fructibus Beneficii, niſi penſio ſit penſionalis.
- 59 Penſio ſuper Beneficio de quo aliter per obitum providetur, impoſiti non poteſt ſine expreſſa licentia Papae ex Decreto Pauli IV. & num. 61.
- 60 Penſionis ab Ordinario impoſita, non datur confirmatio Apoſtolicæ, ſed Papa ex integro reſervat.
- 61 Penſio alicui Eccleſiæ ab Episcopo impoſiti non poteſt ex declarationibus Sacre Congregationis Concilii.
- 63 Penſiones ex uſu & ſtilo Romanæ Curie, ſolus Papa reſervat.
- 54 Eccleſia dua ſi litigent ſuper ſubjectione, poteſt ſubjecta conſtituiſque conſuetudinis auctoritate Episcopi.
- 65 Præbenda dua, ſi ex una conſtituantur, præbenda non dividitur, ſed ſunt dua præbenda integra pro duobus Canoniciſque.

Notandum & num. 6. Tertio nota ibi: ne forte circa proventus aliqua videatur facta ſectio Prioratûs, quod ſicut Dignitas & Beneficium non eſt diviſibile quantum ad jus & ſubſtantiam ipſius Beneficii: ita nec quantum ad redditus vel proventus quando diviſio eſt realis vel perpetua, ſecus quando eſt temporalis, ut hic & in cap. ultimo 1. quaſt. 3. & in cap. Si Monachus 16. quaſt. 1. & in cap. Ut noſtra, infra de Eccleſiaſtica Beneficia & hic notant gloſſa ultima, Butr. num. 11. & 15. Cardin. num. 10. in 7. oſpitione & Imol. num. 11.

Quarto nota ibi, Priore defuncto ſucceſſor ipſius ad præſtationem quadraginta librarum minime tenetur, quod penſio ſuperioris auctoritate impoſita ſuper fructibus Beneficii de contentu Beneficiarii non tranſit in ſucceſſorem, ſed extinguitur ipſo Beneficiario vita ſuncto, ut in littera, Supple tu vel remoto, aut quocumque alio modo Beneficium dimittente, quia qualitercumque vacet, eodem ratio mutatur; ne ſucceſſor remaneat obligatus, ſecundum Holt. hic n. 8. in verſ. Defuncto, Joan. Andr. n. 6. in cod. verſ. Butr. numer. 16. Card. n. 15. in 3. q. Anchar. num. 8. Imol. num. 17. verſ. Tertio tangit, & Abb. num. 10.

Sed quid ſi renuntiet & poſtea eligatur? Præſumitur fraus & adhuc tenetur ad ſolutionem penſionis, 1. Sicut re, §. Saproacuum, & l. Voluntas, 1. reſponſo & l. ſ. ult. ff. Quibus modis pignus & hypothece ſolvat. 1. Si bonis paternis ff. de acquir. heredit. c. Ad noſtram, infra de contrahen. emption. Penitur enim res eadem & eadem eſt obligatioſque cauſa & eadem perſone ſunt, 1. Cum quaeritur & l. ſeq. ff. de exception. rei jud. nec renuntiaſſe videtur qui ſtatim iterum eſt aſſumptus, 1. Si patrem §. Verſum, ff. de in rem verſo, cap. Officium cum Jure concordant. ſupra de elect. Et quod dixi de præſumptione fraudis, intelligas verum eſſe, niſi probet ſe bona fide renuntiaſſe ex aliqua rationabili cauſa & forte latente, ut quia vitioſum habuit initium, aliis præſumitur contra ipſum, c. Quanto, §. penult. de diſpoſt. Holt. hic d. n. 8. verſ. Quid ergo & n. 9. Joan. Andr. numer. 8. Butr. num. 16. Cardin. n. 13. in 3. q. Anchar. numer. 8. Imol. num. 19. verſ. Quid autem ſi renuntiaſſe & Joan. de Anan. n. 9. & ſimiliter ſecundum eos, ſi ipſe renuntiet & Beneficium ejus nepot vel conſanguineo conſeratur, præſumitur hoc feciſſe in eluſionem & fraudem Penſionarii arg. 1. Quis autem, §. Similiter & l. Aut prætor, §. Si mulier & l. Lucius, ff. de his que in fraudem credit. Verum tamen Anchar. d. n. 8. verſ. Sententia ergo. videtur ſentire obligationem ſolvendi annuam penſionem remanere apud eum, qui conſentit reſervationi etiam poſt dimiſſum Beneficium, etiam ſine ulla fraude, ſed tamen in fine cogitandum relinquere.

Quæro generaliter, an Episcopus poſſit ordinaria auctoritate ſuper proventibus Beneficii annuam penſionem imponere. Hæc quaſtio difficilis eſt & admodum controverſa; ſed

Redon. de simon. in 2. part. cap. 21. num. 36. & Mandol. in regul. 33. quæst. 14. num. 11. in hac verba (Licet Ordinari peniones perpetuas, & ad successores transmissibiles, & alias ut Papa constituitur non possit, nec fractus beneficiorum divideri, cap. Prohibemus, de censib. cap. Pastoralis de his qua sunt à Prælat. cap. Extirpanda, in fin. de præbend. Paul. Roman. in tractat. de pensio. quæst. 1. num. 10. & siq. tamen pro bono pacis ex causa concordie & ad lites tollendas, peniones prout Summus Pontifex perpetuo duraturas, & quæ ad successores transeant, imponit) allegat præter alios Innocentium hic infra quæ tamen hoc non dicit.

42 Sed his non obstantibus dicendum videtur Episcopum ordinari auctoritate nec pro bono pacis, seu ex causa concordie ad extinguendas lites posse imponere peniones perpetuas, seu transmissibiles ad successores in beneficio. Quod probatur primò irrefragabiliter per illum text. Nam hic per viam amicitialis compositionis, & pro bono pacis auctoritate superioris fuit ordinatum, ut unus ex litigatoribus haberet dignitatem Prioratus, & colligantur solveret annuatim pensionem ex fructibus ipsius Prioratus, & Papa tolerat hanc ordinationem non suspiciter, sed hoc adhibito moderamine, ut pensio sit personalis ad vitam onerati, non autem realis, seu transmissibilis ad successorem in dignitate, & sic aperte improbat, ut pro bono pacis reservetur unæ ex litigatoribus annua pensio, quia dicitur ad vitam Pensionarii, ita ut transeat ad successorem in beneficio.

Nec obstat si dicat impositionem penionis hic fuisse improbatam respectu successoris in Prioratu, quia fuit facta à iudicibus delegatis, quorum iurisdictione non extendebatur in tantum, ut possent gravare successorem in beneficio, & tamen valeat amicitialis compositio, ut notat Butr. per illum textum in d. cap. De catero, in 2. notab. supra de transact. & in terminis reservationis penionis idem Butr. in cap. Auditorius, n. 2. infra de collat. de reg. & dictum est supra num. 4.

43 Deinde respondeo Papam non improbare reservationem penionis ex eo quod processerit auctoritate delegata, sed quia per reservationem perpetuam, & realem scinditur beneficium, & in hoc fundat decisionem suam, ut patet ibi: ne forte circa præsentia aliqua videatur facta scisio beneficii Prioratus. Et hanc rationem decisionis ponderant hic Innoc. circa med. in verb. Sancto, Abb. Antiq. n. 4. Butr. n. 11. & 15. Card. num. 10. in 7. opposit. Imol. num. 11. & 17. vers. Secundo tangit, & reliqui omnes. Hæc autem ratio æquæ viget in iudice ordinario, ut Episcopo, vel Legato, atque in iudice delegato, ut mox patebit in 2. argum. & consequenter hic est textus apertus, quod nec pro bono pacis, & concordie potest Episcopus, vel alius inferiora Papa imponere penionem, quæ sit transmissibilis ad successorem.

Secundo idem probatur, quia scisio beneficii de iure est prohibita, ut cap. Tux & cap. Majoribus, supra eod. Sed per reservationem penionis perpetuam fit scisio beneficii, ut hic est expellitur in vers. Ne forte circa præsentia, & filius vicium est supra n. 43. Ergo reservatio penionis perpetua prohibita est, & contra huiusmodi prohibitionem cum fuerit inducta ab Alexand. III. in Concil. Turonen. ut patet in d. cap. Majoribus, & refertur in d. cap. Tux Episcopus dispensare non potest etiam ex magna causa, ut latissime probavi in c. Nims, à num. 11. usque in fin. supra de fil. Presbiter. Facit e. Cam causa, infra eod.

Tertio, Ad idem arguitur, quia Later. Concilii statuta prohibent novam penionem imponi Ecclesiis, vel veterem augeri, ut in c. Prohibemus, de censib. & in c. Pastoralis, de his qua sunt à Prælat. sine cons. Cap. & contra prohibitionem Conc. Generalis, Episcopi etiam ex magna causa non habent facultatem dispensandi, ut proxime dictum est.

Quarto idem fuadetur, quia Ecclesiasticæ beneficia Canonibus, in fin. l. q. 3. & supra, ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur in rubro, & nigro. Ex contra hoc præceptum Canonum Episcopus etiam ex causa similiter dispensare non potest, ut post Innoc. Archid. Feder. de Sen.

57 Sed his non obstantibus dicendum videtur Episcopum ordinari auctoritate nec pro bono pacis, seu ex causa concordie ad extinguendas lites posse imponere peniones perpetuas, seu transmissibiles ad successores in beneficio. Quod probatur primò irrefragabiliter per illum text. Nam hic per viam amicitialis compositionis, & pro bono pacis auctoritate superioris fuit ordinatum, ut unus ex litigatoribus haberet dignitatem Prioratus, & colligantur solveret annuatim pensionem ex fructibus ipsius Prioratus, & Papa tolerat hanc ordinationem non suspiciter, sed hoc adhibito moderamine, ut pensio sit personalis ad vitam onerati, non autem realis, seu transmissibilis ad successorem in dignitate, & sic aperte improbat, ut pro bono pacis reservetur unæ ex litigatoribus annua pensio, quia dicitur ad vitam Pensionarii, ita ut transeat ad successorem in beneficio.

Nec obstat si dicat impositionem penionis hic fuisse improbatam respectu successoris in Prioratu, quia fuit facta à iudicibus delegatis, quorum iurisdictione non extendebatur in tantum, ut possent gravare successorem in beneficio, & tamen valeat amicitialis compositio, ut notat Butr. per illum textum in d. cap. De catero, in 2. notab. supra de transact. & in terminis reservationis penionis idem Butr. in cap. Auditorius, n. 2. infra de collat. de reg. & dictum est supra num. 4.

43 Deinde respondeo Papam non improbare reservationem penionis ex eo quod processerit auctoritate delegata, sed quia per reservationem perpetuam, & realem scinditur beneficium, & in hoc fundat decisionem suam, ut patet ibi: ne forte circa præsentia aliqua videatur facta scisio beneficii Prioratus. Et hanc rationem decisionis ponderant hic Innoc. circa med. in verb. Sancto, Abb. Antiq. n. 4. Butr. n. 11. & 15. Card. num. 10. in 7. opposit. Imol. num. 11. & 17. vers. Secundo tangit, & reliqui omnes. Hæc autem ratio æquæ viget in iudice ordinario, ut Episcopo, vel Legato, atque in iudice delegato, ut mox patebit in 2. argum. & consequenter hic est textus apertus, quod nec pro bono pacis, & concordie potest Episcopus, vel alius inferiora Papa imponere penionem, quæ sit transmissibilis ad successorem.

Secundo idem probatur, quia scisio beneficii de iure est prohibita, ut cap. Tux & cap. Majoribus, supra eod. Sed per reservationem penionis perpetuam fit scisio beneficii, ut hic est expellitur in vers. Ne forte circa præsentia, & filius vicium est supra n. 43. Ergo reservatio penionis perpetua prohibita est, & contra huiusmodi prohibitionem cum fuerit inducta ab Alexand. III. in Concil. Turonen. ut patet in d. cap. Majoribus, & refertur in d. cap. Tux Episcopus dispensare non potest etiam ex magna causa, ut latissime probavi in c. Nims, à num. 11. usque in fin. supra de fil. Presbiter. Facit e. Cam causa, infra eod.

Tertio, Ad idem arguitur, quia Later. Concilii statuta prohibent novam penionem imponi Ecclesiis, vel veterem augeri, ut in c. Prohibemus, de censib. & in c. Pastoralis, de his qua sunt à Prælat. sine cons. Cap. & contra prohibitionem Conc. Generalis, Episcopi etiam ex magna causa non habent facultatem dispensandi, ut proxime dictum est.

Quarto idem fuadetur, quia Ecclesiasticæ beneficia Canonibus, in fin. l. q. 3. & supra, ut Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur in rubro, & nigro. Ex contra hoc præceptum Canonum Episcopus etiam ex causa similiter dispensare non potest, ut post Innoc. Archid. Feder. de Sen.

plene probavi in c. Dilectus, supra de tempor. ordin. & licet Abb. in c. Conquerente, n. 5. de Cler. non resid. & Rota in Meliten. Canonisat. 9. Martii 1595. coram Cardinali Milino apud Marchef. de Commis. part. 1. pag. 611. n. 4. dicant non obitare reservationis penionis factæ ab Episcopo, quod beneficia debeant conferri sine diminutione, quia hoc est verum quando pensio non reservatur ex iusta causa: tamen ut dixi, Episcopus etiam ex causa non dispensat contra Canones præsertim Conciliares.

Quinto, hoc videtur expressum in c. Extirpanda, §. Qui verò, in fin. infra eod. ubi sic legitur: Illud autem penio interdicitur, ne quis in fraudem de præsentibus Ecclesia, quæ curam habere debet proprii sacerdotis penionem alii quasi pro beneficio conferre præsumat. Dicitur enim quasi pro beneficio, id est, ut sit perpetua ad iudicium beneficii, & quamvis Abb. in d. c. Conquerente, n. 5. de Cler. non resid. dicat illum text. procedere quando Episcopus erigit in Parochiali Ecclesia beneficium, eoque pro dote assignat penionem ex redditibus Ecclesie, ad hoc ut illud beneficium in fraudem collatur, puta nepoti suo, quod est prohibitum, tamen hoc intellectus non consonat litteræ d. §. Qui verò, quia pensio proprie non est beneficium, ut e. Quævis de præbend. lib. 6. & text. non dicit beneficium, sed quasi pro beneficio; & sic loquitur de assignatione penionis perpetuæ, & quasi in titulum in fraudem successoris, & non de erectione, vel collatione beneficii proprie sumpti, & sic tollitur etiam indultio, quam ex eo textu facit Rebuff. de præst. poss. n. 120. vers. Et prohibetur, ait enim ibi, (prohibetur Episcopi in fraudem penionem imponere, ergo cessante fraude non.) Allegat Gigantem de pensio. quæst. 6. sed nos dicimus fraudem probari eo ipso quod pensio constituitur quasi pro beneficio, id est ut sit perpetua, hoc enim semper sit in fraudem successoris, qui sine diminutione aliqua collato sibi beneficio debet perire, ut dicitur in d. c. Si quis præbendam, in fin. l. q. 3. & innuit Innoc. hic post med. in verb. Sectio vers. Item cum ageretur.

60 Sexto, auctoritate Episcopi non potest constitui Ecclesiæ censuales, c. Prohibemus, de censib. & alius declarat S. Congreg. Concilii Episcopus non posse novum beneficium census imponere. Sed per impositionem penionis perpetuæ Ecclesiæ constituitur censuales, ut notat gl. ultim. in d. c. Extirpanda, infra eod. Ergo penionem perpetuam Episcopus imponere non potest.

Septimo, Aut Episcopus vult constituere penionem perpetuam ante vacationem beneficii, aut post provisionem, aut in actu collationis. Non primum, quia aut Rector beneficii non consentit reservationi penionis, & reservatio non tenet, ut ostensum est supra in 3. casu non dubio, n. 22. Aut consentit; & tunc quamvis pro bono pacis possit obligare scriptum ad solvendam penionem colligantur, secundum ea quæ dicta sunt supra n. 21. tamen nequit obligare successorem, de cuius utilitate non agitur, ut hic per Innoc. post med. in verb. Sectio, vers. Item cum ageretur de iure personali, Butr. n. 15. Card. num. 10. in 7. oppositio. vers. Tertia quæ.

Neque secundum, quia beneficium vacante nullus est ibi Rector, qui possit consentire; & idem non potest ius reale ibi constitui, nec obligari successores, arg. eorum, quæ notantur in c. Statuimus, de transactio. in c. 2. de præst. in l. Quævis, §. in fin. & in l. In personam, ff. de pact. & hic tradunt Innoc. post med. in verb. Sectio, vers. Et est illa ratio, Holst. n. 7. in eod. verb. & vers. Joan. Andr. n. 5. vers. Item tempore compromissi, Butr. d. n. 15. Card. n. 10. in 7. opposit. vers. Alia, quia tempore, Archiep. in 7. notab. Imol. n. 17. vers. Secunda ratio, & dictum est supra n. 22. & sequ. & quod Episcopus vacante adhuc beneficio non possit penionem imponere, non obtineat admittit Rota in d. Meliten. penionis apud Marchef. de Commis. part. 1. pag. 611. in illis verbis: (Non obstat quod Episcopus non possit imponere penionem quando beneficium vacat, sed antea, vel postea: quia hoc non potest procedere in illis terminis, cum pensio non reservetur ante vacationem, nec post provisionem.)

Neque tertium, quia est Rota ibidem tenuerit penionem potuisse imponi ab Episcopo in ipso actu collationis beneficii, ex Dec. in c. Ex parte, n. 16. de off. delegat. & huiusmodi impositionem esse actum Episcopo licitum, ac proinde non Simoniacum, ex Mohed. decis. 224. & alius allegatis, tamen observandum est Episcopum nunquam imponere penionem nisi de consensu beneficiarii, ut patet ex dicta supra in tertio casu non dubio, n. 22. Huiusmodi autem consensum in ipso actu collationis beneficii est Simoniacus, quia continet pactum, & conventionem reciprocam dandi penionem pro beneficio, & huiusmodi pactio est Simoniacam clare deciditur in hoc cap. ibi, non quidem pactione partium, & ita Episcopum si beneficium conferat, reservata sibi, vel alteri penione committere Simoniam, firmat Navarr. conf. 4. de Simon. & latius probatum est supra in 2. casu non dubio, nu. 18. & sequ.

Octavo explorati juris est Episcopum etiam cum causa ho-

die non posse res Ecclesiæ alienare sine beneplacito Apostolice, ut in Extravag. Ambrosios, de reb. Eccles. non alien. Licet per veteres Canones hoc possit ex causa, & cum solemnitate c. sine exceptione, 11. q. 2. c. 1. de reb. Eccles. non alien. lib. 6. gl. penult. in c. 1. & ibi Abb. n. 17. de integ. restit. Oldrad. conf. 226. Quidam Episcopus, in fr. Sed impositio penionis perpetuæ est alienatio, & donatio rerum Ecclesiæ, Rebuff. de pacific. poss. n. 123. vers. Sed hæc est alienatio, & in repetit. cap. Extirpanda, §. Qui verò, in 6. notab. vers. Circa tertium quæ solemnitas, & vers. Quantum ad scisiam, de Præb. Caccia. de pens. q. 5. Gigas in eod. tract. q. 10. n. 1. & 2. & ante eos Oldrad. d. conf. 226. Ergo est prohibita Episcopo etiam cum causa, & solemnitate sine beneplacito Apostolice.

58 Et confirmatur, quia in prædicta Extravag. Ambrosios, est prohibita etiam hipotheca, scilicet specialis, ut e. Nulli, infra de reb. Eccles. non alien. Per impositionem autem penionis realis indicitur specialis hipotheca super fructibus beneficii in favorem pensionarii, ut per Ludovic. Roman. conf. 388. In casu propostio themat. num. 3. & Gigant. de pens. quæst. 51. num. 15. & sequ.

59 Nonò hoc est expressum in decreto Pauli IV. quo statutum est ut pensio super beneficio, de quo alicui per obitum providetur, imponi non possit sine ipsius Papæ expressa licentia, ut refert Quint. Mandol. de signat. tit. de pensio. vers. Hodie tamen ex decreto Pauli IV. cuius etiam meminit Grant. ad Simonet. de reformat. q. 62. n. 6. & 7. Quo fit ut

60 penio ab Ordinario imponere non detur confirmatio Apostolice, sed Papa ex integro concedit, & ita Alexander IV. in signatura servandum esse statuit, ut idem Mandol. testatur de signatur. in tit. de confirmat. vers. Pensionis, ab Ordinario, & rationem reddit, quia Ordinarius non potest beneficium dividere, seu partem fructuum uni assignare, prout Papa, & quamvis Garz. de benef. part. 1. c. 5. n. 300. dicat dict. decretum Pauli IV. videri factum pro Dataria, scilicet ne ministris, seu officialibus Papæ abque ipsius expressa licentia penionem imponant tamen hæc assertio divinat, cum ex verbis decreti hoc nullatenus deprehendatur. Item cum ministris, & officialibus Papæ non ager decretis, sed satis est ut ore tenus mentem suam aperiat. Unde Granar. ad Simonet. de reformat. q. 62. n. 6. & 7. rectius asserit prædictum decretum fuisse fundatum in communi consuetudine, quod Ordinarius non possit penionem imponere: de hoc tamen decreto Pauli IV. nobis non constat authenticè.

61 Decimo, Ad idem afferuntur dec. declarationes S. Congregationis Concilii. Altera ad Vicarium Agrigentinum in hac verba, videlicet, (Si resignatio Ecclesie Parochialis verè sit Romæ expedita, antequam Ordinarius resignantem titulo, & beneficio dictæ Parochialis privaret, eandem resignationem debere suum fortit effectum, nec Ordinarium posse cum infringere, nec alicui Ecclesie penionem imponere.) Pondera alia verba, nec alicui Ecclesie sive generalia sunt, nec restringuntur ad Ecclesiam illam, quæ Parochus concubiniarius ab Ordinario privatus fuerat, ut male putavit Garz. de benef. part. 1. c. 5. n. 304.

Altera declaratio est huiusmodi. Cum Episcopus univideret Ecclesiam Parochialem matrici eo ejus paupertatem, & penionem Parocho reservasset, Sac. Congreg. censuit potuisse Episcopum facere huiusmodi unionem, sed penionem reservatam petendam à Sanctissimo.

Undecim hanc sententiam firmavit diuturna observantia quæ est optima Legum interpret. lego si de interpretatione, ff. de leg. c. cum dilectus de consuet. nam ut inquit Rebuff. in traxi benef. tit. de reformat. tam general. quam special. hodie Episcopi non constituunt peniones. Item Ludovicus

Lopez in insti. conscientia, tom. 2. c. 305. post Sotum de Iustitia & Jure lib. 9. quæst. 7. art. 2. affirmat jam usu Romano receptum esse, ut solus Papa penionem imponere possit. Similiter Zoch. de benef. & pens. c. 11. num. 2. in fr. testatur jam usu receptum esse, ut Episcopus nullo cala propria auctoritate possit penionem imponere. Sed & Ledesma in 2. part. summ. tract. 12. conclus. 20. & 21. asserit iure positivo facultatem imponendi penionem esse reservatam Summo Pontifici, ut constat ex usu, quia in d. inquit Cardin. Toletus in summ. lib. 5. c. 26. in fin. ob consuetudinem & communem filium Romanæ Curie, si quis sine Summi Pontificis facultate penionem haberet, simoniacus esset. Et hanc facultatem ex non usu Episcopos amississe asserit Camillus Caatus in tractatu de pens. Episc. ad fin. eunquæ potestatem ex non usu recessisse ab Aula ante publicationem Bullæ Pii V. super confidentia pariter attestatur Flamin. Paris. de consuet. quæst. 28. num. 120. allegat Rebuff. ubi supra & modernos in tract. de pens. 12. 15. part. 2. tract. & subdit verè hunc nunquam vidisse hoc servari in praxi; ideoque de huiusmodi facultate nullam esse habendam considerationem.

Postremo in terminis Juris hæc opinionem tenet Butr. in c. Auditorius num. 2. infra de collat. de reg. ubi nota, inquit, quod in casibus beneficiabilibus non est licita transactio, ut beneficium unum remaneat & alteri certa portio detur & infra num. 5. tenet cum glossa 2. quod etiam cessante collatione non valet constitutio penionis, ut sit perpetua & ex recent. per textum. Hic idem tenet Garzias de benef. part. 5. cap. 5. num. 334.

Non obstant modo argumenta contraria, nam ad primum: nempe ad c. Pastoralis de his qua sunt à Prælat. respondetur Papam ibi non decidere affirmative, ut Episcopus possit super fructibus Parochialium Ecclesiarum pro locis penionem constituere cum consensu Capituli, sed negative: videlicet ut id non possit præter Capituli voluntatem. Hæc autem non licet arguere e contrario, ergo cum voluntate Capituli potest, quia argumentum a contrario sensu non rectè sumitur ubi illius argumenti contrarium reperitur in Jure expressum, sicut reperitur hoc casu in hac Decretali: ita declarat Joannes Andreas in cap. Publicato num. 18. supra de elect.

Et eodem modo responderetur ad secundum, id est ad c. 64 de catero de transact. & ad doctrinam Innoc. ibi positam, num. 5. & ita in puncto responderet Abbas in cap. Auditorius in 1. notab. infra de collat. de reg. deinde responderetur illum textum intelligi in eo casu in quo dux Ecclesie illius super subiectione; tunc enim Ecclesia subiecta potest eo sicut censuales auctoritate Episcopi, ut ibi notat glossa ultima in fine.

Ad tertium responderetur negando consequentiam, quia quando ex una præbenda fiunt due, præbenda non remanet scilla nec dividitur unitas quæ divisionem non recipit, c. loquitur Dominus 24. quæst. 1. nec præbenda sic dividitur ut sub nomine præbende censetur uterque quasi dimidius Canonice; sed sunt due præbende integre pro duobus Canonice & duo nova jura. Merito id fieri potest ex rationabili causa, non obstante Statuto Turonen. Concilii, ut ibi deciditur & optime declarat glossa singularis in cap. Tux fraternitatis in verbo Sectionem supra eodem. Ad fecus est in impositione penionis perpetuæ, quia Beneficium remanet scillum quamdiu durat pensio, ut hic patet. Facit textus in cap. Cum causa infra eodem; ubi Papa dicit, non esse intentionis suæ ut pro reintegracione unius Præbende alia scindatur.

Alia jura in contrarium allegata, parum aut nihil faciunt.